

Leto: XXIV./3
jesen 2022

Šentrupert

Glasilo Občine Šentrupert

Glasilo izhaja štirikrat letno
Za občane Občine Šentrupert brezplačno

Poročilo župana o znižanju občinskega dolga v mandatu 2019–2022	6
Anton Rugelj: “Skupno dobro je tudi moje dobro”	12
Ob 500-letnici smrti šentruperskega župnika Jurija Slatkonje	24

Županov uvodnik

*Spoštovane občanke,
cenjeni občani!*

September je prinesel spremembo letnega časa, lepi poletni dnevi so samo še lep spomin, na vrata pa že trka jesen in sprašuje po ogrevanju. Dnevi so že vidno krajši, večeri bistveno hladnejši. Upajmo, da nas vse dražji energenti ne bodo hudo prizadeli! Tudi šola je odprla vrata v novo šolsko leto in otroci se veselijo ponovnega druženja s sošolci. Poletje je bilo, kot vsako leto, kratko, zelo suho. Prav suša nam je dala vedeti, da se podnebje spreminja in da se moremo zavedati, da moramo naravi pomagati, ne pa uničevati ta prelepi svet.

Poleti smo izvedli postopek Javne razgrnitve evidence nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2023. To nadomestilo je pomemben prihodek občinskega proračuna, saj s tem zagotavljamo ustrezno komunalno opremljenost stavbnih zemljišč in učinkovito urejanje prostora, s tem pa boljši gospodarski in družbeni razvoj občine. Na Občini smo se odločili, da bomo v celoti posodobili evidenco, zato smo veseli vaših povratnih informacij, da bomo s prejetimi odločbami, ki jih pripravi FURS, bolj zadovoljni vsi.

Poleti smo tudi rekonstruirali lokalno cesto LC 425313 od razcepa na Homu do razcepa za Ravne-Kostanjevico-Nebesa. Skupna dolžina je 1.328 m. Sedaj imamo urejeno novo »avtocesto« v Nebesa, tako da vsi lepo vabljeni na razgledno točko, s tem pa boste spoznali tudi trenutno zadnjo občinsko naložbo, za katero smo iz proračuna namenili nekaj več kot 300 tisoč evrov. Uredili smo tudi odvodnjavanje, vsesplošna draginja pa je povečala strošek za približno 50 tisoč evrov v primerjavi s cenami iz lanskega leta. Vaščani iz Raven, Kostanjevice in Nebes, pa tudi iz Strmeca, Gradišča, Dobovice, Ježevca,

Prelesja in drugih vasi iz sosednje občine Litije bodo zdaj lažje hodili v Šentrupert na kavo, na cviček, k zdravniku, na pošto in po drugih opravkih!

Občino Šentrupert čaka še veliko dela in veliko naložb, ki pa bodo počakale na naslednji županski mandat. Tega zaključujem z občutkom, da smo naredili veliko. Če Občina ne bi bila tako zadolžena, bi seveda naredili več. Ampak za naprej bo lažje!

Poletne prireditve (gasilske veselice naših PGD Šentrupert in Sv. Rok, glasbeni koncerti in predstave ter druga srečanja) so popestrile poletne večere. O marsikateri boste lahko bolj podrobno prebrali v tej jesenski številki glasila. Pa tudi zanimive članke članov uredniškega odbora, ki se jim zahvaljujem za sodelovanje.

Poleg informacij o delu in projektih občinske uprave boste v glasilu našli tudi druge zanimive prispevke o ljudeh in dogodkih iz našega okolja. Prepričan sem, da boste ob branju uživali in novice delili z vašimi prijatelji, sosedi.

Ker bodo novembra lokalne volitve in se bo občinsko vodstvo lahko zamenjalo, se od vas poslavljam z iskreno hvaležnostjo za zaupanje za ta županov mandat in za vso izkazano podporo. Mislim, da smo danes v boljšem stanju kot na začetku!

V naslednji številki glasila Šentrupert, ki bo izšla po lokalnih volitvah, bo jasno, kdo bo župan in kdo član občinskega sveta v naslednjem mandatu. Pri tem pa si želim, da bo naša občina še naprej okrevala in se razvijala.

Vsem občanom in bralcem glasila ŠENTRUPERT želim mnogo zanimivih doživetij v jesenskem času. Bog vas živi!

Andrej Martin KOSTELEČ

Beseda urednice

Spoštovane in spoštovani,

vrsto let se uredniški odbor v podobni sestavi trudi prines-
ti štirikrat letno v vaše domove kakovostne vsebine, s pou-
darkom na izjemni kulturni dediščini Šentruperta. Verjame-
mo, da glasilo predvsem odsluži čas, v katerem nastaja. V
njem je bil (in upam, da bo tako tudi v prihodnje) vedno pros-
tor za različne poglede in vsebine. V priporočenem obsegu.

Ne želimo, da bi glasilo postalo prostor izmenjave poprav-
kov in odgovorov, saj izide premalokrat. Želimo pa si, da bi
še naprej odmeval v njem živahen društveni utrip, opomi-

njal in spominjal na minule dogodke v občini in širše,
osveščal, nenazadnje pa tudi, da bi v njem lahko brali
o uspehih šolarjev.

Jesen bo, kot kaže, vroča. Bodimo najprej človek člo-
veku. Kolo življenja v naš vsakdan prinaša tudi ljube-
zen, prijateljstvo, sodelovanje, zaupanje, iskrenost ...
Vse to, zaradi česar rastemo kot ljudje in skupnost.
Naj se vrtil in nas bogati.

Bodite lepo!

Petra Krnc Laznik

O delu občinske uprave

*“V letu sta samo dva dneva, ko se nič ne da narediti. Enemu se reče
Včeraj, drugemu pa Jutri. Danes je pravi dan za Ljubiti, Verjeti, Delati in
večinoma Živeti.”*

To misel sem si sposodila od Dalajla-
me, k njej pa me je napeljala razmi-
šljanje o stanju družbenega, ekonom-
skega in gospodarskega dogajanja v
današnjem svetu, predvsem pa človeš-
kega odziva nanj. V času tako opevane
in zaželene digitalizacije ljudje posta-
jamo ujetniki samih sebe. Večini se zdi
zelo pomembno biti v središču doga-
janja, v množici všečkov, dvignjenih
palcev in pogumnih pritrjevanj še tako
nespodobnih in bizarnih izjav o komer
koli, kjer koli in kadar koli.

Na nivoju lokalne skupnosti ni nič
drugače, a kljub temu lahko ugotovi-
mo, da ko začnemo morebitne zaga-
te reševati, se voz premakne naprej.

Občinska uprava občine Šentrupert
sledi svojemu poslanstvu in skuša po
najboljših močeh uresničevati naloge,
ki so ji zaupane. Veliko dela in nalog

pa nas čaka tudi v prihodnje. Seveda
pričakujemo, da jih bomo uspeli v čim
večji meri izvesti in tako prispevati k
izboljšanju vsakdanjika tukajšnjih ob-
čanov. Občinski svet v aktualni sestavi
se bo ponovno sestel na seji v mesecu
septembru in kot ponavadi obravnaval
nujne in aktualne teme, pomembne za
prihodnost občine.

Ta so tudi naši šolarji, petindvajset jih
je v šolske klopi letos sedlo prvič.

Ljudje ponavadi od sveta okoli sebe
pričakujemo veliko, ponavadi več, kot
bi bili sposobni sami storiti, če bi bili v
koži nekoga drugega, torej tistega, od
katerega nekaj pričakujemo. Zato se
je v naglici sveta, ki smo ji večinoma
podrejeni, morda kdaj modro ustaviti.

Lahko da ob vsakdanjem kruhu in v
pričakovanju iger morda pozabljamo
živeti.

Šolarjem in njihovim učiteljem želimo
uspešno pohajkovanje v svetu znanja,
za vse vas pa naj bo jesen prijazna in
polna darov.

Anne Marie Valentar,
direktorica občinske uprave

Realizacija poslovanja Občine Šentrupert v obdobju januar-avgust 2022

BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	Realizacija 2021	Realizacija 2022	Razlika	Plan 2022
SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	2.550.899,03	2.101.830,90	-449.068,13	5.555.763,84
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	1.736.255,59	1.859.165,81	122.910,22	2.785.392,00
70 DAVČNI PRIHODKI	1.625.435,16	1.718.495,89	93.060,73	2.599.092,00
700 Davki na dohodek in dobiček	1.362.686,00	1.440.460,00	77.774,00	2.140.112,00
703 Davki na premoženje	214.891,94	225.690,32	10.798,38	370.580,00
704 Domači davki na blago in storitve	60.427,11	53.658,02	-6.769,09	88.400,00
706 Drugi davki in prispevki	-12.569,89	-1.312,45	11.257,44	
71 NEDAVČNI PRIHODKI	110.820,43	140.669,92	29.849,49	186.300,00
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	32.425,94	41.407,62	8.981,68	61.800,00
711 Takse in pristojbine	8.898,96	9.495,20	596,24	8.000,00
712 Globe in druge denarne kazni	9.236,31	2.476,68	-6.759,63	11.200,00
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	150,00	14.537,30	14.387,30	300,00
714 Drugi nedavčni prihodki	60.109,22	72.753,12	12.643,90	105.000,00
72 KAPITALSKI PRIHODKI	39.608,37	20.132,21	-19.476,16	12.000,00
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	39.608,37	20.132,21	-19.476,16	12.000,00
73 Prejete donacije	-	-	-	1.000,00
730 Prejete donacije iz domačih virov	-	-	-	1.000,00
74 TRANSFERNI PRIHODKI	775.035,07	222.532,88	-552.502,19	2.757.371,00
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	336.510,75	222.532,88	-113.977,87	2.757.371,00
741 Prejeta sredstva iz sredstev evropske unije in iz drugih držav	438.524,32	-	-438.524,32	
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	2.406.342,11	1.812.259,85	-594.082,26	5.550.763,84
40 TEKOČI ODHODKI	605.107,11	793.811,83	188.704,72	1.407.702,00
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	190.923,79	181.729,62	-9.194,17	256.450,00
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	31.531,82	27.736,75	-3.795,07	47.730,00
402 Izdatki za blago in storitve	374.933,60	579.372,03	204.438,43	1.025.522,00
403 Plačila domačih obresti	7.717,90	4.973,43	-2.744,47	38.000,00
409 Rezerve	-	-	-	40.000,00
41 TEKOČI TRANSFERI	551.703,74	681.517,92	129.814,18	997.122,38
410 Subvencije	3.834,64	5.824,70	1.990,06	23.000,00
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	390.000,99	487.205,54	97.204,55	641.432,38
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	4.103,12	4.272,24	169,12	38.000,00
413 Drugi tekoči domači transferi	153.764,99	184.215,44	30.450,45	294.690,00
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	1.234.097,78	309.589,26	-924.508,52	3.109.219,00
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	1.234.097,78	309.589,26	-924.508,52	3.109.219,46
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	15.433,48	27.340,84	11.907,36	36.720,00
431 Investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki	15.433,48	19.120,84	3.687,36	20.000,00
432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	-	8.220,00	8.220,00	16.720,00
PRORAČUNSKI PRESEŽEK (I.-II.) ali (PRORAČUNSKI PRIMANJLJAJ)	144.556,92	289.571,05	145.014,13	5.000,00
DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+443)	-	-	-	-
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	-	-	-	-
440 Dana posojila	-	-	-	-
441 Povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb	-	-	-	-
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	-	-	-	-
443 Povečanje namenskega premoženja v javnih skladih in drugih osebah javnega prava	-	-	-	-
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	-	-	-	-
RAČUN FINANCIRANJA				
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	-	-	-	-
50 ZADOLŽEVANJE	-	-	-	-
500 Domače zadolževanje	-	-	-	-
VIII. ODPLAČILA DOLGA (550)	61.768,30	83.852,14	22.083,84	107.174,74
55 ODPLAČILA DOLGA	61.768,30	83.852,14	22.083,84	107.174,74
550 Odplačila domačega dolga	61.768,30	83.852,14	22.083,84	107.174,74
IX. POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	82.788,62	205.718,91	122.930,29	-102.174,74
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	61.768,30	83.852,14	22.083,84	107.174,74

Vir: AJPEŠ

Finančno poslovanje v obdobju januar–avgust 2022

Minili sta dve tretjini poslovnega leta. Realizacija poslovanja je bila v prvih osmih mesecih pozitivna, saj imamo presežek prihodkov nad odhodki v višini 289.571,05 €. V tem obdobju je Občina odplačala za 83.852,14 € obveznosti iz preteklosti, tako da so se sredstva na bančnem računu pri UJP povečala za 205.718,91 €, kar pomeni, da nadaljujemo stabilno likvidnost.

Prihodki v prvih osmih mesecih leta so bili v višini 2.101.830,90 €. V primerjavi z enakim obdobjem lani so bili prihodki nižji za 449.068,13 €, saj smo lani v tem obdobju črpali državna in evropska sredstva za investicijo v komunalno opremljanje v obrtno podjetniški coni. Lani smo v tem obdobju prodali štiri stanovanja v gradu Kot (39.608,37 €). Pri večini ostalih rubrik so se v tekočem letu

prihodki povečali, še posebno pri ne-davčnih prihodkih.

Odhodki v prvih osmih mesecih so bili 1.812.259,85 €. V primerjavi z enakim obdobjem lani so bili odhodki za 594.082,26 € nižji, ker smo v tem obdobju vlagali v investicijo za komunalno opremljanje obrtne cone. Pri plačah in drugih izdatkih za zaposlene smo v tem obdobju privarčevali 12.989,24 €, medtem ko smo pri izdatkih za blago in storitve presegli lanske odlive za 204.438,43 €, največ za vzdrževalna dela na javni infrastrukturi.

V prvih osmih mesecih leta smo na-ložbam, večinoma za zdravstveno ambulanto, namenili približno 240.109,48 €, za rekonstrukcijo LC 425313, ki bo plačana v septembru ali oktobru smo namenili višino pogodbene vrednosti

300.030,28 €, medtem ko drugih večjih naložb ni bilo.

Za finance in proračun je zadolžen Roque Miklič, ki še vedno spoznava računovodsko in proračunsko orodje in je do sedaj opravil vse poročila v predvidenih rokih. Naslednji izziv bo priprava proračuna za leto 2023.

Žal letos nismo bili uspešni na državnih razpisih, zato nismo mogli koristiti zunanjih virov financiranja, kakor smo pričakovali. Izpadli smo na razpisih za obnovo kulturnega doma in Barbove graščine, medtem ko naložbe v kanalizacijo na aglomeraciji Veseli Gori nismo izvedli, ker občinski svet še ni potrdil investicije in se zato nismo mogli prijaviti na razpis MOP.

Andrej Martin Kostelec, župan

Stroški za obnovo in opremljanje prostorov za zdravstveno ambulanto v Šentrupertu

	2021	2022	Skupaj
Projektna dokumentacija	7.905,60	2.500,00	10.405,60
Investicijska dokumentacija		1.200,00	1.200,00
GOI dela		141.945,54	141.945,54
Gradbeni nadzor		4.270,00	4.270,00
Oprema		60.444,01	60.444,01
Ostali stroški		21.844,33	21.844,33
Skupaj z DDV	7.905,60	232.203,88	240.109,48

Upravljanje in urejanje pokopališča Šentrupert

Skladno z Odlokom o pokopališkem redu v Občini Šentrupert (Uradno glasilo e-občina, št. 3/2022) je od 11. 8. 2022 dalje upravljavec pokopališča v Šentrupertu Občina Šentrupert.

Upravljanje pokopališča obsega zagotavljanje urejenosti pokopališča in

mrliške vežice, izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja, oddajo grobov in mrliške vežice v najem, zaračunavanje grobnine in najemnine za mrliško vežico, vodenje evidenc in katastra pokopališča ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališča in storitve grobarjev.

V primeru smrti svojca za dogovor o najemu mrliške vežice in najemu grobnega mesta na pokopališču Šentrupert pokličete na telefonsko številko občine 07 34 34 600.

Marjana Podlesnik,
višja svetovalka za splošne zadeve

Poročilo župana o znižanju občinskega dolga v mandatu 2019–2022

Županski mandat se izteka in menim, da je prav, da predstavim dolg občine s kratkoročnimi in dolgoročnimi obveznostmi na začetku in ob koncu mandata oziroma med 31. 12. 2018 in 31. 12. 2022, pri čemer je slednje ocena.

Vir podatkov so zaključni računi za leta 2019, 2020 in 2021 ter projektirana realizacija do konca tekočega leta. Stanje zadolževanja občine trimesečno poročamo na Mini-

strstvo za Finance, v nadaljevanju pa je podrobno poročilo o odplačevanju starih obveznosti Občine Šentrupert.

Stanje zadolženosti Občine Šentrupert na občana, ki ga vsako leto objavlja Ministrstvo za finance:

Leto	12/31/2018	12/31/2019	12/31/2020	12/31/2021	8/31/2022	31.12.2022 (ocena)
Skupni dolg	7.181.148	4.489.920	2.860.103	2.569.563	2.359.066	2.288.245
Št. občanov	2.481	2.475	2.484	2.507	2.502	2.517
Dolg na občana	2.894	1.814	1.151	1.025	943	909

Stanje zadolženosti Občine Šentrupert 31.12.2018, predstavljeno na Ministrstvu za finance:

Vse obveznosti Občine Šentrupert na 31. 12. 2018

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	520.462,00
Kratkoročne obveznosti do proraču. upor	153.516,00
Kratkoročne obv. do uporabnikov EKN. odredbe	31.391,00
Skupaj:	705.369,00
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	18.437,00
Sejnine	3.683,00
Kratkoročne obveznosti za prejete varščine	91.500,00
Obveznost za plačilo DDV	6.542,00
Neplačani prihodki	1.750,00
Skupaj ostale obveznosti in PCR:	121.912,00
Kratkoročne obveznosti iz financiranja	166.240,00
Skupaj kratkoročne obveznosti	993.521,00
Obveznosti (varščina, odkup terjatev, posojila in obresti) do podjetja Polfin d.o.o.	1.018.289,57
Skupaj kratkoročne obveznosti	2.011.810,57

Dolgoročne obveznosti ne zapadle	2.399.177,54
BKS BANKA	1.439.857,45
BKS BANKA	786.666,55
RS Ministrstvo za gospodarski razvoj (člen 23)	7.681,89
RS Ministrstvo za gospodarski razvoj (člen 23)	80.072,75
RS Ministrstvo za gospodarski razvoj (člen 23)	1.818,13
RS Ministrstvo za gospodarski razvoj (člen 23)	32.123,92
RS Ministrstvo za gospodarski razvoj (člen 23)	50.956,85
Obveznosti po najemni pogodbi z J-Invest (vrtec)	1.280.160,00
Skupaj dolgoročne obveznosti	3.679.337,54
Občina Šentrupert	5.691.148,11
JP Dežela Kozolcev d.o.o.	50.000,00
JP Energetika Šentrupert d.o.o.	1.440.000,00
Konsolidiran dolg Občine Šentrupert	7.181.148,11

V zadnjih štirih letih je Občina Šentrupert znižala svoje dolgove v višini 4.764.643,31 €, pri čemer smo se morali odpovedati marsikateremu strošku in prepotrebni investicijam v javno infrastrukturo. Prepričani smo, da bo v prihodnje lažje. Prihraniti moramo še 2.359.065,71 €, kar bi se dalo narediti v naslednjem mandatu, pri čemer je odvisno, ali se bomo občani pripravljali še naprej odreči določenim stroškom in naložbam. To bo izziv za vse.

Med zniževanjem zadolženosti je pomembno omeniti, da je Občina prodala del občinskega premoženja, da smo lahko znižali javni dolg, in sicer JP Energetika Šentrupert, za kar smo prejeli dober milijon evrov kupnine in odpisali dober milijon bančnih obveznosti, ki jih je poplačal kupec. Za naprej ni pričakovati prodaje premoženja, saj ga Občina nima, zato bomo morali biti pri iskanju rešitev kreativni. Lahko pa iskreno zatrdim, da so občinske finance v precejšnji meri sanirane, bo pa potrebno nadaljnje varčevanje.

Odplačevanje kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti iz preteklosti v mandatu 2019–2022

Odplačila dolga v letu 2019	1.330.680,10 €
Odplačilo za vrtec Čebelica	229.448,90 €
Odplačilo posojil pri Banki BKS	183.386,13 €
Odplačilo RS – MGRT – Vračilo posojil iz naslova 23. člena ZFO	10.059,42 €
Odplačilo obveznosti družbe Dežela Kozolcev d.o.o.	40.000,00 €
Odplačilo obveznosti družbe Energetika Šentrupert d.o.o.	231.072,48 €
Odplačilo zapadlih obveznosti na dan, 31.12.2018, in sicer:	636.713,17 €
• URBI d.o.o.	16.274,80 €
• GPI d.o.o.	32.927,80 €
• Občina Mirna	3.626,21 €
• Gradbeni inženiring Zakrajšek	51.897,04 €
• Integral Voznik d.o.o.	10.216,27 €
• Osnovna šola Mirna	2.082,39 €
• DSO Trebnje	6.917,99 €
• CIK Trebnje	8.892,50 €
• DSO CUDV Črna na Koroškem	914,25 €
• GEO2, geodetske meritve d.o.o.	976,00 €
• DSO Črnomelj	705,08 €
• RC NM	7.140,75 €
• Komunala Trebnje d.o.o.	31.525,20 €
• DSO VDC Novo Mesto	1.764,00 €
• DSO Lunački	891,11 €
• Geohit d.o.o.	950,36 €
• Geotron Matej Kolenc S.P.	1.700,00 €
• GRAD d.d.	681,49 €
• Avbreht, Zajc in partnerji	9.383,04 €
• CGP D.D.	858,48 €
• Osnovna šola Krmelj	417,04 €
• Zavod Dežela Kozolcev	9.956,54 €
• Center za socialno delo	603,55 €
• Glasbena šola Trebnje	839,00 €
• Osnovna šola dr. Pavla Lunačka Šentrupert	77.667,53 €
• Aleš Gorjup SP	4.818,00 €
• A1	398,88 €
• Govedorejsko društvo	525,86 €
• Konjerejsko društvo Šentrupert	357,32 €
• Dobavitelj Mizarstvo Vavtar SP	1.665,86 €
• Notar Fredi Bančov	107,36 €
• Marko Markelc	800,00 €
• Matjaž Štrukelj	800,00 €
• PGD Sv. Rok	484,00 €
• Društvo prijateljev mladine	1.037,89 €
• Združenje Borcev	377,00 €
• Bajc Anton	4.148,00 €
• Starič Andrej	2.979,00 €
• Čebelarsko Društvo Šentrupert	733,00 €
• Liljana Jantol Weber	4.417,27 €
• Etno Družabno Društvo	424,00 €
• Zadnji obrok nakupa zemljišč za vrtec (Janez Vavtar)	7.850,00 €
• Zmajarsko Društvo Prelet	491,32 €
• Društvo Invalidov Trebnje	839,00 €
• Združenje multiple skleroze	1.057,00 €
• TGM Zupančič d.o.o.	41.536,82 €
• EKO HIT, Janez Kotar S.P.	46.394,16 €

• UPROM d.o.o.	2.000,00 €
• Društvo vinogradnikov	822,86 €
• Društvo Mavrica Šentrupert	1.193,00 €
• Knjižnica Pavle Golie Trebnje	1.686,00 €
• Gasilska Zveza Trebnje	13.511,32 €
• SLS Slovenska Ljudska Stranka	500,00 €
• ELES	93.819,25 €
• AGEF d.o.o. (sodna poravnava)	86.590,95 €
• Polfin d.o.o. (odkup terjatev)	83.781,43 €
• Odplačilo gasilcem za avto letov in kombi	7.511,40 €

Odplačila dolga v letu 2020	2.869.604,61 €
Odplačilo za vrtec Čebelica	304.914,10 €
Odplačilo posojil pri Banki BKS	1.259.186,96 €
Odplačilo RS – MGRT – Vračilo posojil iz naslova 23. člena ZFO	19.290,64 €
Odplačilo obveznosti družbe Dežela Kozolcev d.o.o.	10.000,00 €
Odplačilo in odpis obveznosti družbe Energetika Šentrupert d.o.o.	1.209.390,83 €
Odplačilo zapadlih obveznosti na dan 31.12.2018, in sicer:	66.822,08 €
• Prvi obrok obnove športnega igrišča v šoli z obrestmi	48.223,68 €
• Odplačilo gasilcem za avto letov in kombi	18.598,40 €

Poleg odplačevanja obveznosti iz preteklosti je Občina v letu 2020 odpisala vsa poroštva in hipoteke na premoženju.

Odplačila dolga v letu 2021	345.766,77 €
Odplačilo za vrtec Čebelica z obrestmi	225.688,80 €
Odplačilo posojil pri Banki BKS	77.309,57 €
Odplačilo RS – MGRT Vračilo posojil iz naslova 23. člena ZFO.	30.234,20 €
Odplačilo zapadlih obveznosti na dan 31.12.2018, in sicer:	12.534,20 €
• Odplačilo gasilcem za avto letov in kombi	12.534,20 €

Odplačila dolga v letu 2022 (že plačano in predvideno do konca leta)	305.272,23 €
Že plačano na dan 31.08.2022:	218.591,83 €
• Odplačilo za vrtec Čebelica	110.899,90 €
• Odplačilo posojil pri Banki BKS	51.169,02 €
• Odplačilo RS – MGRT – Vračilo posojil iz naslova 23. člena ZFO.	37.652,26 €
• Odplačilo zapadlih obveznosti na dan 31.12.2018:	18.870,65 €
Zadnji obrok obnove športnega igrišča v šoli	8.220,00 €
Odplačilo gasilcem za avto letov in kombi	10.650,65 €
Predvideno plačati do 31.12.2022:	86.680,40 €
• Odplačilo za vrtec Čebelica	63.354,80 €
• Odplačilo posojil pri Banki BKS	23.325,60 €

Odplačila dolga do 31.08.2022	4.764.643,31 €
-------------------------------	----------------

Za boljšo preglednost znižanja zadolženosti še sinteza obrazložitve (analiza APB):	
Dolg na 31.12.2018	7.181.148,11 €
Odplačane ali odpisane dolga do 31.08.2022	4.764.643,31 €
Stanje zadolženosti Občine na dan 31.08.2022	2.359.065,71 €
Razlika	57.439,09 €
Razlika je ocena obresti na varščino družbe Polfin d.o.o. na 31.12.2018. V stanju zadolženosti na 31.08.2022 te obresti niso vključene. Če bo Občina morala vrniti varščino družbi Polfin z zakonitimi obrestmi, bo znesek višji, kot je ta razlika.	

Andrej Martin Kostelec, župan

Novi podžupan

S 30. junijem 2022 sem se odločil za zamenjavo podžupana. S tega mesta sem razrešil Tomaža Ramovša, ki je bil izvoljen v sklopu liste Civilna iniciativa, in imenoval na to funkcijo Tomaža Kurenta, ki je bil izvoljen kot kandidat stranke SLS. Novoimenovani podžupan bo opravljal funkcijo nepoklicno do konca mandata.

Andrej Martin KOSTELEČ, župan

Defibrilator tudi v Prelesju

V zadnji številki glasila Šentrupert smo poročali, da je Podjetje Povše Metal d.o.o. Občini Šentrupert junija doniralo dva defibrilatorja AED Defibtech Lifeline, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Prvega smo takoj namestili pred Deželo kozolcev, drugi pa je bil pred kratkim nameščen v Prelesju pri Dolničarjevih. Hvala.

Primož Primec

Lokalne volitve 2022

20. novembra 2022 bo prvi krog lokalnih volitev 2022, na katerih bomo volili župane in člane občinskih svetov.

5. septembra so začeli teči roki za volilna opravila za lokalne volitve 2022. Vse informacije glede volitev so objavljene na spletni strani www.sentrupert.si, kjer je tudi podstran, do katere dostopate s klikom na ikono LOKALNE VOLITVE 2022.

Primož Primec, tajnik OVK

V uredništvo smo prejeli zahtevo za odgovor na objavljeno informacijo v glasilu Šentrupert leto XXIV/2 z naslovom Stroški za odvetniške storitve. Besedilo objavljamo skladno z Zakonom o medijih.

uredništvo

Odgovor na objavljeno informacijo

Župan nas je informiral, da »se je že dvakrat pojavilo vprašanje glede odvetniških storitev v mandatu 2019-2022«. Iz objavljenega sklepam, da je bilo vprašanje verjetno obkrajeno postavljeno zelo jasno, tako da bi župan lahko nanju jedrnat in konkretno odgovoril. V tem kontekstu navajam, da zapisnika 27. seje občinskega sveta, ki je bila 18. 5. 2022 in naj bi bil potrjen na 28. seji, dne 22. 6. 2022, dne 29. 6. 2022 še vedno ni objavljenega, kot tudi ne zapisnika 25. seje. Toliko o transparentnosti. Vendar pa očitno župan vprašanja ni razumel, kot tudi ne razume razlike med pravnim svetovanjem, odvetniškimi storitvami in delom javnega uslužbenca. Brez kakršne koli obrazložitve je, ne da bi bil vprašan, objavil izplačila sredstev sedmim »Dobaviteljem«, in sicer za obdobje od 2008 do 2022.

Podatki so tudi vsem dostopni na spletu in so javni (razen podatka o izplačilih javni uslužbenki). Zakaj je objavil te podatke v občinskem glasilu, je verjetno znano samo njemu. Če je objavil vsebino odvetniških storitev v obdobju od 2019 do 2022, bi bilo transparentno, da objavi tudi vsebino dela vseh ostalih »dobaviteljev«.

Iz informacije je tudi razvidno, koliko upravnih sporov, pravnih zadev in kazenskih zadev ima občina odprtih oz. jih je imela. Postavlja se vprašanje, ali je to v »interesu splošne javnosti«, kot navaja župan. Opozoriti je treba še na sum storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic po 261. členu Kazenskega zakonika. Stroške zasebnih sporov v pravnih zadevah se namreč ne sme prenaliti na »občinske odvetnike«.

Boštjan Sladič

Javna razgrnitev evidence nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2023

Občina Šentrupert želi posodobiti evidenco za nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ), za kar je od 3. avgusta do vključno 25. septembra javna razgrnitev.

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ) je obvezna dajatev in se plačuje na območju mest in naselij mestnega značaja, na območjih, ki so določena za stanovanjsko ali drugačno kompleksno graditev, na območjih, za katere je sprejet prostorski izvedbeni načrt, in na drugih območjih, ki so opremljeni z vodovodnim in električnim omrežjem.

Na tej podlagi Občina Šentrupert z odlokom določi območja, na katerih se plačuje NUSZ, ter merila za določitev višine nadomestila, ki so ga zavezanci dolžni plačevati.

Zavezanec za plačilo NUSZ je neposredni uporabnik zemljišča oziroma stavbe ali dela stavbe (lastnik, imetnik stavbne pravice, najemnik stanovanja oziroma poslovnega prostora, imetnik stanovanjske pravice).

Nadomestilo za zazidano stavbno zemljišče se plačuje od stanovanjske oziroma poslovne površine objekta. Nadomestilo za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča pa se plačuje od površine nezazidanega stavbnega zemljišča, ki je po prostorskem izvedbenem načrtu določeno za gradnjo.

NUSZ odmeri davčni organ na podlagi podatkov, ki mu jih posreduje Občina in ob upoštevanju občinskega odloka.

Nadomestilo NUSZ odmeri davčni organ tri mesece po prejemu podatkov, ki mu jih posreduje Občina.

Kadar se med letom spremeni zavezanec za plačilo NUSZ, ima zavezanec, ki mu je bila izdana odločba, v 15 dneh po spremembi pravico zahtevati, da se odločba spremeni tako, da se njegova obveznost zmanjša in se novemu zavezanecu določi ustrezen znesek nadomestila.

Da davčnemu organu posredujejo pravilne podatke o stavbah in zemljiščih v občini Šentrupert, je od 3. avgusta do vključno 25. septembra na Občini Šentrupert javna razgrnitev evidence za NUSZ.

Občina Šentrupert je podatke o stavbah in delih stavb pridobila po uradni dolžnosti iz uradnih evidenc Geodetske uprave RS ter na podlagi veljavnih prostorskih aktov in dejanskega stanja v prostoru vzpostavila podatke o nezazidanih stavbnih zemljiščih in zemljiščih za poslovni namen.

Med javno razgrnitvijo zavezanci lahko preko elektronske pošte ali telefona kontaktirajo strokovne službe občinske uprave in zunanega pripravljavca evidence, podjetje Realp d.o.o.

62 % vprašanj se nanaša na pomen in vsebino prejetega dopisa, torej na to, kaj dopis, ki so ga zavezanci prejeli,

pomeni, ali imajo možnost spremeniti namensko rabo zemljišča, oziroma kaj naredijo, če ni prava namenska raba stavbe ali površine stavbe.

V 31 % zavezanci sporočajo spremembo zavezanca. Do tega je prišlo bodisi zaradi prodaje zemljišča bodisi zaradi dedovanja. Sporočajo tudi spremembo števila zavezancev (v primeru solastništva se odmeri vsem ali samo enemu solastniku).

9 % prejetih pripomb se nanaša na dejansko rabo stavb (da je stavba ruševina oziroma se ne uporablja za stanovanjski namen) ali pa da poslovni subjekt ne posluje več.

Od 1399 poslanih pošilk za namen seznantitve, je bilo 11 pošilk iz različnih razlogov vrnjenih pošiljatelju (oseba je neznana, oseba ima drug naslov ali je preseljena).

S posodobitvijo evidence za NUSZ Občina Šentrupert stremi k temu, da imajo zavezanci ustrezno evidentirane nepremičnine, zaradi česar plačujejo odmero NUSZ po točnih podatkih. To pomeni odpravo morebitnih nepravilnosti, posledično pa tudi manj pritožb na izdane odločbe finančne uprave.

Tanja Šiško Bevec,
višja svetovalka za okolje in prostor

Meritve hitrosti vožnje

Z novim šolskim letom se je povečalo število udeležencev v prometu. Med njimi bo najbolj ranljiva skupina - otroci, zato bodite vozniki izjemno previdni.

Vse štiri občine ustanoviteljice organa Skupne občinske uprave občin Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert in Šmartno pri Litiji so se odločile za nakup lastnega merilnika hitrosti, s katerim bo redarska služba SOU izvajala redne meritve. Meritve bomo izvajali predvsem

na odsekih cest, kjer potekajo šolske poti, in na lokacijah, kjer so bile v preteklosti podane pobude po namestitvi hitrostnih ovir zaradi pogostih prekozačitev hitrosti.

Namen postavitve merilnikov hitrosti ni v polnjenju občinskih blagajn, temveč so lokacije določene za preventivno zmanjšanje prometnih prekrškov, nesreč in umiritve prometa.

Meritve hitrosti na območju Občine Šentrupert izvajamo od 31. avgusta letos.

Vozite previdno, upoštevajte prometne predpise, seveda tudi v dneh, ko ni napovedanih meritev hitrosti. Naj vam prihajajoči dnevi prinesejo kaj lepšega kot položnico in kazenske točke.

Helena Kozlevčar, medobčinska inšpektorica
Vodja SOU

Rekonstrukcija dela lokalne ceste na Homu je skoraj zaključena

Občina Šentrupert je maja 2022 objavila javno naročilo za izbor izvajalca za rekonstrukcijo dela lokalne ceste Draga–Ravne–Dole od križišča pri Grmu do križišča za Ravne, Kostanjevico in Nebesa v skupni dolžini cca 1.400 m, ki bi zajemala odstranitev dotrajane voziščne konstrukcije v tistih delih, kjer je to potrebno, sicer pa nasip in utrditev nove tamponske podlage s finim planumom, izgradnjo vzdolžne drenaže, zamenjavo dotrajanih in čiščenje obstoječih jaškov, izgradnjo kamnitih zložb ob izpustnih glavah, izdelavo nove asfaltne voziščne konstrukcije, izdelavo mulde, ureditev bankin, čiščenje brežin in ostala dela skladno s popisom del, ki ga je pripravilo podjetje Urbing d.o.o.

Na javno naročilo so do roka za oddajo ponudb prispele tri ponudbe zainteresiranih izvajalcev, pri čemer je najugodnejšo oddalo podjetje KOP Brežice d. d. v višini 245.926,46 EUR brez DDV oziroma z njim 300.030,28 EUR. Po preveritvi, ali izvajalec izpolnjuje vse pogoje, je sledil podpis pogodbe. Izvajalec je po oddaji ponudbe zaradi spremenjenih okoliščin in z namenom pravočasne izvedbe imenoval podizvajalca, in sicer podjetje GM Marjan Slapšak s. p., ki je prevzel izvedbo gradbenih del v višini 104.470,69 EUR.

Julija je podizvajalec začel s pripravljalnimi deli, avgusta pa uredil drenažo, očistil in porezal brežine, uredil jaške in izpustne glave, zamenjal dotrajani prepus, uredil vo-

ziščno konstrukcijo in pripravil vse potrebno za asfaltacijo vozišča, ki je bila predvidena še pred pričetkom novega šolskega leta. V zadnjih dneh avgusta je del lokalne ceste Šentrupert–Draga–Dole dobil novo asfaltno prevleko, urejene so bile tudi mulde in odvodnjavanje. Med izvedbo del je bila cesta večinoma polovično, od 16. do 31. avgusta pa popolnoma zaprta za promet. Septembra bodo zaključena še preostala manjša dela ob trasi, nato bomo uredili še prevzem.

Vsem uporabnikom ceste se zahvaljujemo za razumevanje in potrpežljivost med izvedbo del. Hvala tudi vsem izvajalcem, nadzoru in lastnikom okoliških zemljišč.

Alja Rabzelj, višja svetovalka za investicije

ZAKAJ POSTATI PROSTOFER?

Občina Šentrupert želi svojim občanom zagotoviti brezplačne prevoze za starostnike, zato še vedno vljudno vabimo prostovoljce, ki bi bili pripravljeni nuditi pomoč tistim, ki jo potrebujejo, da se prijavijo. Potrebujemo še vsaj tri prostovoljce, da bi storitev sploh lahko zaživela tudi v naši občini.

Prostoferstvo je oblika prostovoljstva, ki ob nudenju pomoči in podpore tistim, ki so je najbolj potrebni, prinaša tudi veliko osebno zadovoljstvo in ustvarja nepozabne trenutke v času, ki bi ga sicer porabili za manj pomembne stvari in opravila. Prostoferstvo vam tako omogoča:

- **priložnost za spoznavanje novih ljudi in sklepanje novih prijateljstev,**
- **kakovostno preživljanje prostega časa,**
- **ohranjanje in nadgrajevanje vozniških veščin ter spoznavanje e-mobilnosti,**
- **razvijanje lastne osebnosti in pridobivanje novih vrednot.**

Brez voznikov prostovoljcev, brez prostoferev te storitve v občini ne moremo začeti izvajati, zato vas prijazno vabimo, da se pridružite prostoferski družini – prijave lahko pošljete na naslov: info@zlata-mreza.si ali na naslov občine: dani.grandovec@sentrupert.si ali na telefon: 07 34 34 600 ali 07 34 34 607.

Zaradi vas bo še več nasmehov na obrazih pomoči potrebnih in svet lepši!

PRIDRUŽITE SE NAM IN POSTANITE PROSTOFER!

Bogatejši za dve turistični obvestilni tabli in urejeno prometno signalizacijo ob vstopu v Šentrupert

Občina Šentrupert je že lani začela pripravljati dokumentacijo za postavitev dveh turistično-obvestilnih tabel »Dobrodošli v občini Šentrupert«, ki označujeta območje občine Šentrupert, ob državni cesti R1 215/1162 Trebnje–Mokronog in novih znakov obvestilne signalizacije ob državni cesti R3-750/7709 Slovenska vas–Šentrupert.

Postopki, vezani na izdelavo elaborata, pridobitev soglasja upravljavca ceste in izvedbo postavitev, so bili dolgotrajni, a avgusta končno zaključeni.

Občina Šentrupert je tako bogatejša za dve turistični obvestilni tabli, ki izkazujejo dobrodošlico vsem uporabnikom državne ceste Trebnje–Mokronog, urejena je tudi signalizacija ob

vstopu v Šentrupert iz Slovenske vasi, kjer so na portalih nameščene nove lamele, ki usmerjajo proti zdravstveni ambulanti, lamele za pošto pa so premeščene na novo lokacijo na portal pri občinski zgradbi.

Alja Rabzelj, višja svetovalka za investicije

Tabla dobrodošlice

Portal pri Občini

Portal ob drž. cesti v Šentrupertu

POGOVOR S PETIM ČASTNIM OBČANOM OBČINE ŠENTRUPERT

Anton Rugelj:

“Skupno dobro je tudi moje dobro”

Ob praznovanju občinskega praznika je peti častni občan Občine Šentrupert postal Anton Rugelj. Častni naziv je prejel za skoraj polstoletno delovanje v Šentrupertu, saj se je vedno zavzemal za napredek in razvoj kraja, v katerem živi vse svoje življenje.

Iz utemeljitve ob imenovanju Antona Ruglja za petega častnega občana Občine Šentrupert:

“Svoje znanje in želje za razvoj kraja, iz katerega prihaja, je skušal udejaniti kot član izvršnega sveta nekdanje skupne Občine Trebnje, kjer je bil zadolžen za kmetijstvo. V domači krajevni skupnosti pa je bil dva mandata član sveta, ki je

podpiral smotne načrte vodstva in jih pomagal uresničevati. Bil je zadnji predsednik sveta Krajevne skupnosti Šentrupert. Posebej se je zavzemal za postavitev predvidene trase 400-kilovatnega daljinovoda izven naselja Šentrupert, za ureditev cestne infrastrukture ter za zagotavljanje kakovostne in trajne oskrbe s pitno vodo. Izgradnja in dograditev vodo-

vodov so bili tudi najpomembnejši projekti takrat še Krajevne skupnosti Šentrupert, ko je svetu predsedoval ravno Anton.”

Ob imenovanju za častnega občana ste povedali, da je to “najvišje priznanje v občini za neko delo, za družbeno koristno delo”, a da ga niste pričakovali. Kaj vam imenovanje pomeni?

Ko so prišli predlagatelji s predlogom za imenovanje častnega občana, nad tem nisem bil najbolj navdušen. Sem človek, ki nima rad publicitete. Pod pritiski predlagateljev, da bi bilo prav, da postanem častni občan, sem popustil.

Po šolanju v domači osnovni šoli ste se šolali v Ljubljani in Mariboru, nato ste se vrnili v Šentrupert. Zaposleni ste bili v Kmetijski zadrugi Trebnje, ves čas pa ste delali tudi na domači kmetiji. Ko ste zaradi težav s hrbtenico kmetovanje opustili, ste se posvetili delu v varovalništvu, pred upokojitvijo pa nekaj časa skrbeli tudi za urejenost posestva Pule. Ves ta čas pa ste delali tudi za skupno dobro. Zakaj se vam zdi pomembno delati za dobro skupnosti kot celote?

Skupno dobro je tudi moje dobro. Ko pogledaš iz tega zornega kota, mi ni jasno, zakaj se tako malo ljudi vključuje v delo za skupno dobro ali v sedanjí občini v udejstvovanje in odločanje.

S krajevnim samopriskpevom ste počasi in sistematično reševali največje težave in pomanjkljivosti v kraju. »Krajevna skupnost ni imela veliko lastnih sredstev; vse zadeve so smo gradili s pomočjo krajevnega samopriskpevka. Ljudje so takrat znali stopiti skupaj.« ste o delu v takrat še krajevni skupnosti povedali za Dolenjski list. Katera od teh vaših akcij se vam je najbolj vtisnila v spomin in zakaj?

Pri delu v krajevni skupnosti je bil največji problem, kako Malemu Cirkniku zagotoviti dober vir pitne vode. S hidrogeologi smo raziskovali teren v bližini Malega Cirknika. Zadovoljivih rezultatov in dobrih obetov ni bilo. Takrat pa je na idejo, da bi se povežali z občino Sevnica, prišel svetnik KS

Jože Zaplatar. Po pogajanjih s Komunalo Sevnica in Občino Sevnica smo se dogovorili za skupni projekt in ga tudi uresničili.

Urejene ceste, pitna voda in druga infrastruktura so seveda zelo pomembni, a vedno ste se zavzemali tudi za bogastvo kulturnega in družabnega življenja. Tako je Šentrupert gostil koncerte v sklopu Imago Sloveniae, ob 90-letnici prvega natisa pa ste poskrbeli za ponatis Zgodovine župnije Šent. Rupert na Dolenjskem, ki jo je napisal profesor Ivan Steklasa. Zakaj se vam zdi to pomembno?

Poleg cest in vodovoda je svet KS našel velik posluh tudi za kulturne prireditve različne narave. Delovali smo v smeri zagotovitve prireditev za čim širši krog ljudi. Tako so bile prireditve visokega kulturnega nivoja do malo bolj svobodnih. Ljudje smo bitja, ki rabimo druženje.

Ves čas aktivnega dela za dobro Krajevne skupnosti Šentrupert pa ste intenzivno sodelovali in podpirali prizadevanja za ustanovitev samostojne občine, kar je leta 2006 tudi uspelo. Kako gledate na razvoj Šentruperta v letih, od kar je samostojna občina?

Začetki samostojne občine so bili spodbudni. Kot sem že v nagovoru ob podelitvi povedal, pa so bila prevelika pooblastila, ki jih je svet dal županu, kriva, da je občina po tretjem mandatu pristala v nezavidljivem položaju. Svetniki smo in so, tudi z odstopi opozarjali na neurejeno finančno stanje občine. Navkljub vsemu je bilo narejenega kar nekaj, naj omenim samo šolo in vrtec. Z izvolitvijo sedanjega sveta občine in župana se je vzpostavilo novo obdobje. Občinski svet je do kaj homogen in usposobljen za svoje

Anton Rugelj ob prejemu priznanja na slavnostni seji občinskega praznika. Foto: PEP.

delovanje. Župan je s svojim delom v veliki meri saniral zatečeno situacijo na področju financ. Za dokončno sanacijo bo potrebno še kar nekaj časa. Lahko pa se z nepremišljeno, pravno nepreverjeno in v nasprotju s sklepom sveta finančno stanje spet močno poslabša. Drugače pa je bilo v tem mandatu kljub vsem težavam kar nekaj narejeno, kar je pohvalno.

Soobčani vas videvajo, ko z ženo Polono vrtnarita okrog hiše ali ko zaidete v svoj vinograd na Vihru. Družbo vam delajo tudi sin Jernej in hči Martina ter vnučki. Ko gledate nase kot zrelega človeka in kot občana Šentruperta, kaj bi rekli, da je v življenju zares pomembno.

Predvsem imeti rad družino (razširjeno), skupaj s prijatelji doživeti lepe trenutke. Taki trenutki ti dajejo spodbudo tudi za družbeno delo.

Mateja Leban

Lutke in otroška predstava

Ob praznovanju občinskega praznika so na svoj račun v sklopu raznovrstnega programa prišli tudi najmlajši. V začetku junija so si otroci med drugim lahko ogledali lutkovno predstavo Tri slovenske ljudske pravljice v izvedbi Lutkovne skupine Mokre tačke iz Mokronoga. Po predstavi se je odvijala še lutkovna delavnica.

Prav tako junija so v Deželi kozolcev

gostili še animacijsko predstavo Čarodějka Binka in njena velika čarodejska predstava v izvedbi Gledališča Smejček.

Ogled obeh predstav je bil za obiskovalce brezplačen, pripravili pa so jih trebanjska izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD), Dežela kozolcev Šentrupert in Občina Šentrupert.

Joži Sinur, JSKD OI Trebnje

Zobozdravstvo v Šentrupertu s Tijano Kulašević

V Šentrupertu od letošnjega januarja dela nova zobozdravnica Tijana Kulašević, ki se je kot edina javila na razpis za podelitev koncesije za opravljanje zobozdravstvene dejavnosti. Župan je decembra z njo podpisal pogodbo o podelitvi koncesije za obdobje 15 let.

Do zdaj se je v njeni ordinaciji opredelilo 912 pacientov iz šentruperske in iz drugih občin. "K nam pridejo že tisti najmlajši, enoletniki, pa vse do starostnikov, ki so stari okoli 90 let. Pomembno se nam zdi, da z otroki delamo počasi in jim sledimo, da ne delamo na silo, in s tem gradimo zaupljiv odnos, ki nam omogoča, da smo zelo uspešni tudi s tistimi, ki imajo kakšne slabe izkušnje," pripoveduje Tijana.

V vlogi šentruperske zobozdravnice se počuti odlično: "Šentrupert je izjemno lep kraj, ki ima dobro energijo in se zato z veseljem vsak dan pripeljem v službo. Pred leti sem imela pacientko iz Zagreba, ki je bila navdušena nad šentrupersko cerkvijo, rekla je, da je izjemno lepa zgodovinska stavba, ki ima močno energijo in vnaša mir v kraj." Tudi sama s svojim delom pripomore k večji kakovosti življenja

Ambulanta Kuldent še sprejema nove paciente, informacije so vam na voljo na telefonski številki 07 3434 090 ali prek elektronske pošte info@kuldent.si.

v Šentrupertu: "Vsi majhni kraji nimajo dostopnega javnega in kakovostnega zobozdravstva, zato sem vesela, da lahko v občini Šentrupert prispevam k boljšemu zdravju in življenju občanov."

Tijana Kulašević je sicer nasledila očeta Sinišo, ki se je ob koncu minulega leta upokojil: "V tem, da sem v tej ambulanti praktično rasla, vidim le dobre stvari. To, da mi je bilo omogočeno, da sem bila prisotna v njej in pomagala pri delu vse od srednješolskih let, mi je prineslo veliko znanja in izkušenj. Veliko pacientov me zato tudi pozna in mi lažje zaupa, kar je pri našem delu izjemno pomembno."

Tijana je polna energije in načrtov, v bližnji prihodnosti načrtuje prenovno ordinacije, nadgradnjo opreme in znanja. Pri tem ji želimo veliko uspeha!

Mateja Leban

V splošni zobni ambulanti v Šentrupertu je možno opraviti:

- preventivne storitve v smislu poduka o pravilni ustni higieni, odstranjevanje zobnega kamna in oblog ter pri otrocih zalivanja fisur in fluoriranja
- konzervativno zdravljenje, to je odstranitev kariesa in sanacija z zalivkami ter koreninsko zdravljenje zob
- stomatološko protetiko, to so ineji, onleji, luske, prevleke, mostički, delne in totalne proteze
- parodontologijo in kirurgijo, to je zdravljenje vnetja dlesni in obzobnih tkiv, ekstrakcije zob

Pušelšank v Dragi

Zadnja izvedba naše tradicionalne prireditve Pušelšank v Dragi je bila leta 2019. Po dolgih treh letih pandemije covida-19 se je stanje končno vrnilo v stare okvire in nam omogočilo ponovno organizacijo naše prireditve brez omejitev 11. junija letos.

Z odzivom ljudi smo bili zadovoljni, pozna se, da so bili v zadnjih letih omejeni z druženjem in čutiti je, da komaj čakajo, da se lahko udeležijo tradicionalne prireditve ali veselice. V preteklosti smo na naših prireditvah pokazali že veliko iz življenja naših prednikov.

Letošnja prireditev Pušelšank v Dragi se je začela z blagoslovom treh obnovljenih križev v vasi Draga. Križe je med pandemijo obnovil član našega društva Stanko. Obiskovalci so tudi tokrat lahko videli preplet in povezovanje kovaštva in tesanja, v goste so prišle članice DU Veliki Gaber, ki so nam prikazale, kaj vse se lahko naredi iz ličkanja, pevci DU Šentrupert pa so se predstavili s pesmijo. Na prireditvi tudi tokrat ni manjkal skeč.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi prikaz peke štručk s pregreto smetano, sicer tradicionalne jedi, ki se je včasih jedla na pušelšankih. Obiskovalci smo postregli z dobrotami, tipičnimi za pušelšanke iz preteklosti. Na mizo smo dali klobase, suha rebrca, krop krompir, že omenjene štručke s pregreto smetano, domač kruh, krljce, orehe, krljke flancate in seveda bistvo pušelšanka - dobro domačo kapljico.

Vsako leto poskušamo prireditev organizirati kar se da tradicionalno in jo popestriti s spremljevalnim progra-

Spoštovani gospod Peter!!

*Z velikim veseljem smo prišli,
da bi spoštovanemu gospodu Peteru čestitali.
Praznoval je ob sv. Petru in Pavlu svoj godovni dan,
želimo mu, da bi ga še veliko let zadržal in vesel praznoval.*

*Peter je velik po srcu in dejanjih,
peje in vodi perski zbor.
Kaj vse vodi in dela poleg tega,
bi lahko bil marsikomu za vzor.*

*Edno dobje volje in nasmeha,
mora biti tudi moder in zadrzan.
Zna se drijati krontona,
da največ doseže lepa beseda in dobra volja.*

*Še take odlike Peter ima,
saj naš perski zbor „DUŠ“ njegovo voditi zna.
Člani zbora se mu za ves trud zahvalimo
in za naprej priporočamo,
če nam bo zadržje naklonjeno.*

Kse najboljše Peter!

*Tilka Gorenc
1.7.2022*

Peter Pavlin, predsednik Društva upokojencev, je poleti praznoval rojstni dan. Ob tej priložnosti mu je Tilka Gorenc napisala pesem. Njeno delo in rokopis zelo ceni, zato ga želi deliti z bralci glasila.

mom, pri čemer moramo biti vedno znova previdni, da ne naredimo večje vsebinske napake.

Robert Jereb,
predsednik Etno družabnega društva Draga

Edi – junak

»Sedel je na klopi pred hišo. Jablane in velik senčnik so ga varovali pred vročimi sončnimi žarki. Še en vdovec, sem pomislil in zavil k njemu. Začela sva se pogovarjati. Naenkrat se je razživel, se obrnil proti meni in mi rekel, da mi bo povedal, kaj se mu je pripetilo pri enajstih letih. Začutil sem, da mi hoče povedati nekaj, kar je bilo zanj nepozabno doživetje.«

S temi besedami je leta 2016 častni občan naše občine g. Josip Frelj začel pripovedovati zgodbo iz leta 1942, v kateri je bil junak danes 92-letni g. Edi Zavrl iz Šentruperta.

Njegovi spomini še vedno živijo in zato vsako leto 13. avgusta zbere družino in prijatelje ter obuja spomine na nepozabno doživetje, ko je kot 11-letni deček pospremil 14 paketov iz Freljove hiše do internirancev v Italiji.

Letos sta se srečanja udeležila tudi predstavnika KO za ohranjanje vrednot NOB Franci Kramar z Rakovnika in Ciril Flajs iz Tržišča, ki je tudi aktiven v Duletovi četi Njegova zgodba ju je zelo ganila. Zahvalila sta se mu za požrtvovalnost, ki jo je izkazal kot otrok, in za ohranjanje spomina na ta

dogodek in vrednote NOB.

Odpravili smo se tudi na Selo pri Mirni, kjer lepo ohranjeno spominsko obeležje spominja in opominja na 29. 10.

1943, ko so Nemci ustrelili aktiviste OF Marijo Majcen iz Šentjanža, Jožeta Škrlja iz Kamnja ter Ignaca Peterlina in Franca Kneza iz Hrastovice.

Obujanje spominov na zanj praznični dan je za g. Edija zelo pomembno. Zahvalil se je prisotnim in si zaželel, da se naslednje leto, 13. avgusta, zopet srečamo.

Ruža Brcar

Kolesarji na četrtem RD bajkam Šentrupert

Šentrupert je lahko pravi raj za športne navdušence! S tem se gotovo strinja tudi 58 kolesarjev in kolesark, ki so se udeležili športne in družabne prireditve RD bajkam Šentrupert.

Rekreacijsko društvo Šentrupert (RD Šentrupert) je prireditev RD bajkam Šentrupert organiziralo četrtič. Kolesarji so na drugo septembrsko soboto tudi letos na 32-kilometrski progi premagali približno 1000 metrov višinske razlike. Organizatorji so na že tako razgibani progi po gozdnih stezicah in občinskih poteh z novimi skakalnicami poskrbeli za še dodatne adrenalinske trenutke, pri tem pa imeli v mislih tudi manj pogumne, ki so se najbolj divjim delom lahko ognili po »chicken pass-u«.

Poleg dobro označene in pripravljene trase organizatorji letos niso pozabili niti na ostale udeležence in podpornike prireditve. V Deželi kozolcev, ki je bila začetna in končna točka kolesarjenja, so bile ustvarjalne delavnice za najmlajše, udeleženci pa so se lahko zabavali tudi na napihljivem gradu in ob glasbi skupine Vagabunda.

Organizacija takega dogodka zahteva veliko dobre volje in požrtvovalnosti, organizatorji poudarjajo, da brez prostovoljcev in sponzorjev ne bi šlo. V

slogi in pozitivni energiji je moč, še dodatno pa jo lahko poveča skupno premagovanje kilometrov in višinske razlike. Tudi zato naj se zgodi še RD bajkam 5!

Mateja Leban,
fotografije: Franc Pepelnak Pep

Zaključek projekta Dežela kozolcev – Dežela šestega čuta

Občina Šentrupert se je januarja 2021 prijavila na 6. JAVNI POZIV za izbor operacij za uresničevanje ciljev na območju LAS Dolenjska in Bela krajina v programskem obdobju 2014–2020, ki se bodo financirale iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. Na razpisu smo bili uspešni, saj smo dobili 28.613,48 EUR za realizacijo novega produkta Dežele kozolcev: Dežela kozolcev - Dežela šestega čuta.

V sklopu projekta smo vzpostavili novo tematsko pot – VRABČEK ČIVI ODKRIVA DEŽELO KOZOLCEV. Gre za učno pot, na kateri bodo obiskovalci skozi vprašanja iz zgodb, zbranih v knjigi Vrabček Čivi v Deželi kozolcev, spoznavali šege in navade, povezane s kozolci, tesarje in tesarske mojstre ter zgodbe kozolcev, ki so bili prestavljeni v muzej.

V sklopu projekta smo izdelali letak, učni list in zemljevid, ki ga bodo prejeli obiskovalci učne poti. Organizirali smo nov dogodek ŠENTRUPERTSKI SLAVČKI POJEJO – večer ljudskega petja v urbanem središču Šentrupertu.

Nabavili smo tudi 20 avdiovodičev in okoli Dežele kozolcev namestili nov lesen plot.

Zaključek projekta smo obeležili z novinarsko konferenco v sredo, 24. avgusta 2022, v Deželi kozolcev.

Prijavitelj projekta je Občina Šentrupert, partnerja pa Zavod Dežela kozolcev in LAPEGO Petra Krnc Laznik s.p.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Primož Primec, višji svetovalec

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

CLLD
LEADER

Poletno dogajanje v Deželi kozolcev

V toplih poletnih mesecih se prileže druženje s prijatelji, še posebej ob dobri glasbi. Zato smo v Deželi kozolcev junija pripravili tri koncerte. S svojo glasbo so nas razvajali Prifarski muzikanti, Etno banda Poseben gušt, pestro dogajanje pa se je zaključilo z nastopom skupine BQL, ki je na noge spravila staro in mlado ter med kozolce vnesla smeh, razigranost in igrivost.

Med drugim je obiskovalce Dežele kozolcev pozdravila tudi razstava na panojih o Slovenskem gozdu, ki jo je pos-

tavil Zavod za gozdove Slovenije. Dogajanje so popestrili tudi predavanja o gozdarstvu, ki je potekalo pod Jurgličevim toplarjem v Deželi kozolcev.

Pred poletnim oddihom je gledališka skupina Društva slovenska Pristava iz Buenos Airesa iz Argentine v Hiši vina Frelih odigrala predstavo Jeklene Magnolije.

Špela Kodrič, Zavod Dežela kozolcev

Foto Franc Pepelnak

Foto Primož Primec

Poletna muzejska noč v Deželi kozolcev

V sklopu letošnje, že 20. Poletne muzejske noči smo pripravili pester program. Najmlajši so se zabavali ob predstavi Čarodejka Binka in njena velika čarodejska predstava, ki jo je izvedlo Gledališče Smejček. Po navihani predstavi smo izdelovali lučke v kozarcih, ki smo jih okrasili s travniškimi cveticami in praprotjo. Dogajanje je popestrila prireditev Šentruperski slavčki pojejo, na kateri so zapeli Vaški pevci Šentrupert, Ljudske pevke Rožce DPŽ Dolenjske Toplice, Ljudski pevci Vaški zvon, Ljudske pevke Žejno ter Ljudski pevci in godci Trebelno. Večer smo zaključili z nočnim vodenim sprehodom po Deželi kozolcev.

Foto Špela Kodrič

Dogodkov ne bi mogli izvesti brez naših sponzorjev, ki so Občina Šentrupert, Povše Metal d.o.o., Terca d.o.o., Urbing d.o.o., Pošta Slovenije d.o.o., Intelakta d.o.o., Prevozi Prijatelj d.o.o., Gradbeništvo Dolničar, Tims Lovše d.o.o., Leopold Koščak s.p., Konto Jožica Piškur s.p., Ključavničarstvo Klobučar d.o.o., Prima oprema d.o.o. in Birotehnika. HVALA!

Za konec naj vse skupaj povabimo še na jesenski sklop delavnic v Deželi kozolcev. Se že veselimo ustvarjalnih uric z vami!

Špela Kodrič, Zavod Dežela kozolcev

Foto Primož Primec

Danijel Jaklič, mladi pleskar

Za tokratno izdajo glasila Šentrupert sem pripravil intervju s samostojnim podjetnikom Danijelom Jakličem, ki prihaja iz Škrljevega pri Šentrupertu in ima 28 let. Je samozaposlen, in sicer je 1. julija minilo pet let od ustanovitve njegovega podjetja, Pleskarstva Jaklič.

Njegova družina šteje pet članov, poleg žene Eve so tu še otroci Jurij, Filip in Zala. Njegova največja strast v prostem času je nogomet, ki ga rekreativno igra, in namizni nogomet ter ostali hobiji, za katere se včasih najde kaj prostega časa.

Zakaj ste se odločili za odprtje svojega podjetja?

Za odprtje svojega podjetja, verjeli ali ne, sem se odločil že v srednji šoli. Takrat sem začel s pleskarstvom preko študentskega dela. Spoznal sem, da sem človek, ki težko zdrži pri miru na istem mestu, zato mi je terensko delo pisano na kožo. Za piko na i pa se pleskarstva nisem nikoli naveličal ali padel v neko rutino ter se vedno veselim novih izzivov in učenja novih metod dela. Pred odprtjem podjetja sem si zastavil cilj, da se na delo dobro pripravim ter podučim, zato sem se tako nekaj let uril pri raznih mojstrih.

Kaj je vaša glavna dejavnost?

Moja glavna dejavnost je suhomontaža oz. knauf ter seveda pleskarstvo in vse, kar spada pod to panogo. V naši okolici sem poznan tudi po izvedbah dekorativnih tehnik. Pri tem sem veliko v stiku s podjetjem Jub in obiskujem njihove tečaje, ker – kot sem že omenil – želim slediti trendom in času.

Kakšni so trenutno trendi? Na FB lahko opazimo, da je vaša dejavnost kar razgibana – uporabljajo se nove tehnologije, barve ...

Uf, na tole vprašanje bi se lahko razpisal na dolgo in široko. Na kratko bi lahko rekel, da je današnji trend enostaven, meni osebno všečen – ravne linije in bela barva. Za popestritev naredimo samo kakšno steno v barvnih odtenkih, v dekorativnih tehnikah ali z lepljenjem tapet. Čisto obratno, kot je bilo nekaj let nazaj, ko so bili celotni prostori v kričočih odtenkih ali polepljeni s tapetami.

Za nami je dveletno obdobje epidemije. Kako je ta bolezen vplivala na vaše delo?

Obdobje epidemije na delo v gradbeništvu ni imelo drastičnega vpliva. Imeli smo omejitve nekaj časa, da se lahko izvaja delo le na novogradnjah oziroma objektih, kjer ne stanujejo ljudje, tako da nas je epidemija dosegla le, ko je kdo zbolel za covidom. Sam sem, na srečo, bil z dela odsoten deset dni zaradi karantene, ker so imeli covid-19 družinski člani, letos pa sem bil odsoten, ko je tudi mene srečala korona.

Kako trenutne razmere vplivajo na vaše delo?

Predvidevam, da je pod trenutne razmere mišljena inflacija in težja dobavljivost izdelkov. Kar se tiče tega na srečo tudi ni večjih posebnosti. Imeli smo nekaj težav z dobavo toplotne izolacije pri suhomontaži in nekaj nejevoljnih obrazov strank, ko so se tudi naše storitve sorazmerno z inflacijo podražile, vendar je bila zadeva ljudem dokaj samoumevna.

Če bi bili spet na začetku, bi šli ponovno v ta posel na enak način ali bi kaj spremenili? Zakaj?

Kot za vsako stvar, bi tudi za to lahko rekel: če bi s temi izkušnjami šel še enkrat od začetka, bi bilo verjetno tudi malo drugače. Predvsem na področju financ in odnosa do dela. Na začetku je verjetno vsakemu problem posel poračunati brez strahu. Da dozoriš v tem, da ceniš svoje delo, da določiš dejansko vrednost in si na dovolj dobrem glasu, da se več ne bojiš, ali boš imel dovolj dela, pač potrebuješ čas.

Kaj vam je podjetništvo osebno prineslo najbolj dragocenega?

Podjetništvo mi je največ prineslo na splošno pri osebni rasti, pri načinu operiranja z denarjem in ohranjanju mirnih živcev.

Kaj bi šteli med nagrade, tveganja in nujne izbire?

Pod nagrade si štejem vsakič znova zadovoljno stranko, ki ti da to tudi vedeti. Tveganje je v podjetništvu seveda vedno prisotno. Nikoli ne veš, kdaj se lahko tvoja pot zaključi zaradi ostalih dejavnikov. In pri vsem skupaj lahko še poudarim, da država na žalost samostojne podjetnike najslabše obravnava. Če za primer vzamemo le bolniške ali delitev pomoči med epidemijo. Država rada pozabi na nas v takšnih primerih, čeprav prispevamo velik kos pogače državne davčne blagajne. Tukaj lahko izpostavim največji minus podjetništva. Najpomembnejša pa je resnost pri delu in odnosu do strank. To se mi zdi osebno nujno pomembno. Deset dobrih poslov lahko pokvariš s samo enim slabim.

Kaj vam pri delu pomeni podpora družine? Vaša je kar številčna.

Podpora družine pomeni veliko. Predvsem podpora partnerja in njegovo razumevanje, da je delo razgibano in se težko držim nekih striktnih urnikov. Razumevanje, da moram na žalost včasih stisniti kakšen dan do poznih večernih ur v zameno za to, da lahko potem preživim vikend ali dopust z njimi brez skrbi. Najlepše pa je to, ko ima tvoj otrok pred seboj zgled in ti vsakič pove, da ko bo velik, bo delal isto kot ti in da bo pomagal pri poslu. Upam, da bo takrat še tako mislil.

Primož Primec
foto: osebni arhiv D. Jakliča

SEZNAM PODJETIJ - S.P. V OBČINI ŠENTRUPERT

MILAN GREBENC S.P.

Marko Kocjan s.p.

ŠTEFAN VAVTAR S.P.

SIMCO Sebastjan Simončič s.p.

Gregor Ribič s.p.

Igor Zupet s.p.

PROMO-LS, Lea Sluga s.p.

Feliks Ahlin s.p.

EL-GRI, ALFONZ GRIČAR S.P.

Marjan Strajnar s.p.

STUDIO ŠANTEJ Roky Šantej s.p.

Andrej Kodrič s.p.

Ignac Breznikar s.p.

ALEŠ GORJUP S.P.

MMV Mitja Vidmar s.p.

Gregor Kurent Golob, s.p.

Emil Hribar s.p.

Posredništvo in poslovne storitve, Nataša Sokač, s.p.

AMFORA Alenka Us s.p.

SLIKOPLESKARSTVO IN FASADERSTVO, ČRKOSLIKARSTVO - KRNC PAVEL S.P.

Anton Peterlin s.p.

Sonja Brcar s.p.

NORD Vid Udovič s.p.

JANEZ HRIBAR S.P.

Društvo JUŽNI KRIŽ

KOVINARSTVO - LEOPOLD KOŠČAK S.P.

MARKO GOLE s.p.

Boštjan Repše s.p.

Mirko Štrukelj s.p.

OŽBEJ KISOVEC, s.p.

MARJAN SLAPŠAK S.P.

Božidar Jurglič s.p.

JULI, Uroš Jurglič, s.p.

AS ESTETIKA Karin Jurglič s.p.

KLAVDIJA CVELBAR BUNDERŠEK s.p.

Matic Jurglič s.p.

Mojca Lokar s.p.

Denis Radulič s.p.

KOVINOPLASTIKA ODLAZEK RAJKO ODLAZEK S.P.

BITKON Robert Kostanjevec s.p.

TOMAŽ JAKLIČ S.P.

Janja Kalčič s.p.

Sašo Piškur s.p.

KONTO JOŽICA PIŠKUR S.P.

Jože Lokar s.p.

Šepet Srca Melita Zupančič s.p.

CATERING JAVORNIK Jan Pevec s.p.

Goran Pevec s.p.

ROKMAT Peter Kalčič s.p.

VANJA KALČIČ S.P.

Marko Markelc s.p.

Uroš Marolt s.p.

JERNEJ SILA S.P.

ZAPIRCA JANEZ UHAN S.P.

Špela Zore s.p.

JURE KURENT S.P.

Jože Rozman s.p.

Mitja Gregorčič s.p.

Robert Ivanc s.p.

AVTO GORENC Bojan Gorenc s.p.

Maruša Pelko s.p.

ATICO Samo Mikec s.p.

JOŽEVOJNOVIČ S.P.

Tomaž Bevc s.p.

CEMENTNI IZDELKI BREZNIKAR DARJA BREZNIKAR S.P.

Jože Anžiček s.p.

Z.A.K. Damjan Zabukovec s.p.

JOŽE JEROVŠEK S.P.

MARKO GRIČAR

Boštjan Zgonc s.p.

SOVICA GREGOR ŠKODA S.P.

Jernej Logar s.p.

Matjaž Škoda s.p.

MARKO KOS S.P.

JOŽICA GOLOB S.P.

PRIJATELJ BIRK ERNA S.P.

JANEZ KOTAR S.P.

PETER JAKLIČ S.P.

Boštjan Prah s.p.

SAN TROPEZ Damjana Kužnik s.p.

ANKA ROKAVEC S.P.

MARIJAN BEDENE S.P.

»PETRA« PETRA ZALETEL S.P.

VOJISLAV KUTNAR S.P.

STANISLAV KURENT S.P.

CAR LINE Robert Klančar s.p.

BOŠTJAN PRIJATELJ S.P.

FORSTAR GREGA SKERBIŠ S.P.

Danijel Jaklič s.p.

Frančišek Škarja s.p.

Pay & Play, Janez Kovač s.p.

Anton Kurent s.p.

DEJAN KURENT S.P.

V.S.P. Zdenka Žnidar s.p.

Nevenka Erpič, s.p.

Damjan Tratar s.p.

BRANKO KOLENC S.P.

AVTOPREVOZNIŠTVO IVAN BREZNIKAR S.P.

PGM POVŠE TOMAŽ S.P.

MIZARSTVO PETER KURENT S.P.

FIZIOTERAPIJA, ANDREJKA HLEBEC s.p.

Anže Germovšek s.p.

Franci Slak s.p.

Mikhail Taskaev s.p.

ANZI Primož Anzelj s.p.

PETER PAVLIN S.P.

Sprejem med ministrante

Ob zaključku veroučnega leta je pristopilo kar šestnajst otrok med ministrante. Več kot dva meseca so se pripravljali na dogodek in se učili biti ministrant. Na vajah so spoznavali naloge in vloge ministrantov pred oltarjem in doma.

Dan pred ministrantskimi obljubami v cerkvi so bili predhodno sprejeti s preizkušnjo starejših ministrantov mednje. Temu pravimo ministrantski krst, ki zna biti kar zahteven. Preizkušnjo so vsi opravili in bili naslednji dan v cerkvi sprejeti z obljubami med ministrante.

Po slovesni maši jih je v župnišću pričakala torta, ki je bila skoraj premajhna.

župnik

Oratorij 2022

Teden veselja, smeha, molitve, petja, plesa in delavnic je bil izveden na oratoriju v Šentrupertu. Zadovoljni in hvaležni smo za letošnje rekordno število otrok na oratoriju – kar 180. Največja zahvala za to gre, poleg župniku in staršem, tridesetim animatorjem, ki so s trudom, potrpljenjem in skrbjo poskrbeli za pestrost programa in da je bil oratorijski teden poln smeha, brez poškodb in poučen in zanimiv.

Oratorij je bil zaradi lepega vremena večinoma na prostem, nekatere dajavnosti pa tudi v župnišču. Letos je potekal pod geslom "Za Božjo slavo". Čez dan so se otroci naučili oratorijsko himno, po njej so potekale kateheze, na katerih so spoznavali letošnjega junaka Ignacija Lojolskega in njegovo delo. Sledile so delavnice, pri katerih so otroci urili svoje znanje in spretnosti.

Iz ploščic so otroci ustvarili prečudovite mozaike, pri kuharski delavnici so spekli okusne sladice, viteška delavnica je otroke popeljala v svet viteзов, ustvarili so svoje meče in ščite. Iz slanega testa so delali kipce. Delavnica preživetja v naravi pa jih je spodbudila k razmišljanju, kako preživeti v naravi. Športniki so uživali v športni delavnici, nekateri so tekmovali v nogometu in odbojki. Pri frizerski delavnici pa so poskrbeli za čudovite frizure.

Sledile so velike igre, v katerih so otroci tekmovali v skupinah med seboj in nabirali točke. Med njimi so bile tudi vodno-blatne igre, v katerih otroci uživajo.

V sredo smo se odpravili na pohod na Veselo goro. Na poti smo prepevali in se igrali različne izzive, na cilju pa so otroke pričakali animatorji s hrenovkami, ki so jih otroci nabodli na palice in spekli na ognju.

V petek smo organizirali izlet na sevniški bazen, kamor smo se odpravili z avtobusi, na katerih smo prepevali in molili za varno pot. V bazenu so otroci uživali in radi sodelovali v vodnih igrah.

Zadnji dan oratorija smo zaključili s sveto mašo, ki so se je udeležili tudi starši otrok.

Teden je uspel in zato se že veselimo naslednjega oratorija v Šentrupertu.

Voditeljice Oratorija

Počitnice v Ankaranu

V vročini letošnjega poletja je bilo kopanje v morju ena prijetnejših stvari. Skupina 30 mladih in nekaj starejših, ki so skrbeli za dobro počutje mladih, je dobro izkoristilo morskno vzdušje. Imeli smo se zelo lepo, sonce je bilo neizprosno, voda pa prijetna in je vse nevtralizirala.

Edina pritožba skoraj vseh je bila vrnitev do tja, kjer smo spali. Bili smo lačni in hrana nas je čakala, a deževale so pritožbe zaradi neizprosne hriba, ki smo ga morali premagati. Saj ni bilo tako daleč, a asfalt in vročina sta ubijala našo voljo. Vendar smo zmogli in zmagali tisti hrib. Drugo leto bomo spet prišli.

Udeleženec počitnic

"Dotik nebes"

Na Animatlonu (srečanju animatorjev oratorijev) sem 3. septembra 2022 v Želimljah pred salezijanskim inšpektorjem g. Markom Košnikom, sobrati salezijanci, sorodniki in prijatelji izpovedal večne zaobljube. Večne zaobljube so tiste, ki redovnika dokončno včlanijo v neki provinci (inšpektoriji) in tako sem dal štiri obljube: da bom vztrajno sledil Jezusu Kristusu, Dobremu pastirju, ki me je poklical; da bom živel v salezijanski skupnosti; da bom svoje življenje daroval za mlade, h katerim bom poslan; da se bom trudil živeti evangeljske svete: pokorščino, uboštvo in čistost.

Večne zaobljube imajo torej nekaj z "večnostjo", kar pomeni, da bo moja zaobljuba veljala tudi po smrti.

V dneh priprave in na sam dan zaobljub sem čutil dotik nebes. Res veliko veselja mladih, ki so sodelovali s petjem, še posebej v združenem zboru iz Cerknice, Rakovnika, Šentruperta in od drugod. Z zaobljubami nisem samo posvetil svojega življenja Bogu in mladim, ampak sem sam dobil veliko Božje milosti, predvsem pa čutil Božjo ljubezen in odpuščanje in veliko prijateljev, ki me podpirajo.

Po večnih zaobljubah imam namen v naslednjem letu prejeti diakonsko posvečenje in čez dve leti duhovniško.

Gregor Markelc

Začetek veroučnega leta in srebrna maša

Veroučno leto smo začeli malo drugače. Medse smo povabili duhovnika salezijanca srebrnomašnika Jožeta Krnca, ki je vodil bogoslužje in nas nagovoril pri pridigi, in njegovega brata, prav tako salezijanca Janeza Krnca, ki je pred 25 leti ob novi maši g. Jožeta izpovedal večne zaobljube, da želi biti za vedno salezijanec in hoditi po poti don Boska.

Med sv. mašo so sodelovali ministranti, ki naredijo slovesnost še slovesnejšo in seveda nepogrešljivi pevci na koru. Tokrat sta se združila mladinski in župnijski mešani zbor. Seveda pa so v zvoniku pritrkovalci z ubranim pritrkovanjem pričakali vernike in naznanjali, da bo v cerkvi slovesno.

Po sloveni sv. maši je bila za vse otroke pripravljena uganarska igra. Kdor je pravilno rešil uganko, je dobil za spomin zvezek z našo cerkvijo, za vse udeležence pa je bila pogostitev. Hvala gospodinjam za pecivo in vinarju Stanku Okornu, da nismo bili žejni.

Naj nas še naprej celo pastoralno leto blagoslavlja dobri Bog, saj smo se zato zbrali skupaj in ga prosili za milosti.

župnik

POSLOVILI SO SE ...

Peter Avsec
Matilda – Tilka Zupančič
Breda Peterlin

Ferdinand – Ferdi Škarja
Peter Alojzij Kurent
Ivan Rejc

POGOVOR Z DOC. DR. LILIJANO ŽNIDARŠIČ GOLEC:

Ob 500-letnici smrti šentruperskega župnika Jurija Slatkonje

Letos mineva 500 let od smrti Jurija Slatkonje (1456–1522), župnika v Šentrupertu, prošta v Novem mestu in v Ljubljani, kantorja in »ustanovnega očeta« dvorne glasbene kapele, predhodnice zbora dunajskih »pojočih dečkov«, ter škofa na Dunaju. V pogovoru z zgodovinarico doc. dr. Lilijano Žnidaršič Golec iz Arhiva Republike Slovenije želimo poglobiti vedenje o povezavi Jurija Slatkonje s Šentrupertom in dvigniti zavest o velikem Slovincu, ki so ga kar 22 let tam na Dunaju nekoliko podpirali tudi Šentruperčani.

Doc. dr. Lilijana Žnidaršič Golec
(vir: osebni arhiv)

Doc. dr. Lilijana Žnidaršič Golec, kako je Jurij Slatkonja postal šentruperski župnik? Ali obstaja kakšen dokument o Slatkonji in Šentrupertu in kje ga je mogoče videti?

Obstaja, pravzaprav obstajata, in sicer v Nadškofijskem arhivu v Vidmu (Udinah), v seriji »Acta curiae«, fasc. 329. Gre za sočasna prepisa dveh vsebinsko pomembnih listin izpod pere-

sa Paola Santonina, kanclerja oglejske škofovske kurije. Ena od kanclerjevih nalog je bila prepisovanje listin v tako imenovane registre, v našem primeru je register opredeljen kot Knjiga o civilnih zadevah kurije (Liber Causarum Civilium). Santonino je Slovincem sicer znan po svojih zanimivih popotnih zapisih o delu slovenskega ozemlja iz let 1485–1487, ki so v slovenščini izšli pri Mohorjevi družbi Celovec leta 1991. Če se vrnem k omenjenima listinama oziroma njunima prepisoma, je treba resnici na ljubo povedati, da je na oba vira pred skoraj 130 leti opozoril Anton Koblar v Izvestjih Muzejskega društva za Kranjsko, leta 1913 pa v svojem, v samozaložbi izdanem delu Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem tudi Ivan Steklasa.

Starejšo listino je 28. aprila 1499 v kraju Überlingen ob Bodenskem jezeru izdal kralj Maksimilijan I., od leta 1493 tudi deželni knez Kranjske, Štajerske in Koroške. V listini oglejskemu patriarhu (Domenicu Grimaniju) oziroma njegovemu generalnemu vikarju v duhovnih zadevah (Francescu Mazzoneju) sporoča, da po smrti Jakoba Auersperga (Turjaškega) na proštijo v Novem mestu in njej pridruženo župnijo sv. Ruperta prezentira Jurija »Slogonia«, ljubljanskega prošta in svojega kantorja. Slatkonja je bil torej takrat že prošt v Ljubljani in kantor Maksimilijanove dvorne kapele na Dunaju, ustanovljene slabo leto prej. V mlajši listini z dne 23. julija 1500 nato Francesco Mazzone Maksimilijanovo prezentacijo potrdi in šele s to cerkveno potrditvijo, kon-

firmacijo, dobi Slatkonja mesto prošta v novomeškem kolegiatnem kapitlju in posledično tudi mesto šentruperskega župnika. Pred njunim prevzemom je moral Slatkonja osebno ali prek pooblaščenca podati še prisego oglejskemu patriarhu oziroma njegovemu arhidiaconu za Slovensko Marko, to je za vzhodni del Dolenjske. Oba dokumenta sta v latinskem jeziku.

Kako to, da je bila župnija Šentrupert sploh »pridruženac« proštiji novomeškega kapitlja?

V Maksimilijanovi listini iz Überlingena je župnija Šentrupert navedena kot »annexa« proštiji v Novem mestu, pri čemer pa se za trajnejšo »pridruženost« enega cerkvenega beneficija drugemu uporabljata samostalnik »inkorporacija« in glagol »inkorporirati«, »vtelesiti«. Z inkorporacijami (vtelesitvami) župnij ustanovam, kot so na primer samostani in kapitlji, so tem ustanovam najpogostejše pripadle vse pravice in dolžnosti inkorporirane (vtelesene) župnije, vključno z dohodki. Ti dohodki so tako postali bolj ali manj pomemben vir premoženja ustanov, katerim so bile župnije inkorporirane, oziroma njihovih nosilcev. V primeru novomeške proštije gre pač za položaj prošta – »prvega človeka« novomeškega kapitlja, ki se je v času prvih dveh proštov, Jakoba Auersperga in Jurija Slatkonje, vzdrževal tudi s pomočjo dohodkov župnije Šentrupert. Ob tem je treba poudariti, da ustanovni listini novomeškega kapitlja iz let 1493 in 1509 ne navaja-

ta inkorporacije šentruperske župnije proštiji, temveč le kapitlju kot celoti. Razlog, da je bila župnija Šentrupert sprva »zvezana« z novomeško proštijo, je v tem, da je pred tako imenovano prvo ustanovitvijo kapitlja (1493) v Šentrupertu župnikoval Jakob Auer-sperg. Za prvega prošta ga je imenoval, natančneje prezentiral, kralj Maksimilijan, potrditev iz Rima je sledila v začetku leta 1495. Po Maksimilijanovi volji je šentruperska župnija ostala pridružena proštiji še pod Slatkonjo.

Do kdaj je bil Slatkonja župnik v Šentrupertu in kako je župnijo vodil glede na to, da je imel še več drugih beneficijev? Izraz »beneficij« tu pomeni trajno ustanovljene cerkvene službe, na katere se vežejo dohodki, tisti čas večino-ma temelječi na zemljiški posesti.

Slatkonja je ostal formalni župnik v Šentrupertu, kot kaže, vse do svoje smrti 26. aprila 1522. Ko je leta 1513 postal škof na Dunaju, se je moral odpovedati delu svojih beneficijev. Te je prejel predvsem zaradi zaslug pri vzpostavljanju Maksimilijanove glasbene kapele, ki je predhodnica znamenitega Zbora dunajskih dečkov. Papež je Slatkonji ob potrditvi za dunajskega škofa poleg župnije Moravče in beneficija sv. Jurija v ljubljanski stolnici izrecno dovolil obdržati škofijo Pičen v današnji hrvaški Istri (za čas Slatkonjevega življenja združeno z dunajsko škofijo), proštijo v Ljubljani in proštijo v Novem mestu. Skupaj s slednjo je obdržal tudi šentrupersko župnijo. V Šentrupertu je za opravljanje župniških dolžnosti že od začetka nastavljal namestnike, vikarje. Leta 1502 se v neki listini omenjata šentruperski kaplan Fabijan Parol in duhovni pomočnik Janez »Czumdorffer«. V Slatkonjevem času je bila 14. oktobra 1520 posvečena tudi šentruperska župnijska cerkev, vendar se v listini o posvetitvi Slatkonjevo ime ne pojavlja.

Ali je Slatkonja sploh kdaj bil v Šentrupertu? Znano je, da je z glasbeniki dvorne kapele spremljal kralja Maksimilijana na njegovih potovanjih, po imenovanju za dunajskega škofa pa je rezidiral na Dunaju.

Podatkov o tem, da bi Slatkonja kdaj prišel v Šentrupert, za zdaj ne poznamo. Vemo, da mu je na božič 1505 kralj Maksimilijan izdal carinsko oprostilno pismo za pot v Ljubljano. Tudi zato lahko domnevamo, da je pred le-

tom 1513 vsaj kdaj pa kdaj potoval po slovenskem ozemlju, se najbrž nekoliko dlje zadržal v Ljubljani ter obiskal še druge kraje na Kranjskem, zlasti tiste, kjer je imel beneficije (poleg Ljubljane in Novega mesta na Gorenjskem, denimo, Radovljico in Moravče, na Dolenjskem poleg Šentruperta Dobrnič in Žužemberk, na Notranjskem Stari trg pri Ložu). Viri sicer kažejo, da je bil v tesnih stikih predvsem z višjo duhovščino ljubljanske škofije, ki je tedaj ozemeljsko segala tako na Kranjsko kot na Štajersko in v manjši meri na Koroško.

Kako pomembna je bila župnija Šentrupert za Slatkonjo z gmotnega vidika? Kolikšni so bili dohodki te župnije?

Zapisi, na podlagi katerih bi lahko konkretno odgovorili na ti dve med seboj povezani vprašanji, se, kot je videti, niso ohranili. Najstarejši znani urbar župnije Šentrupert sega v leto 1694, tega in več mlajših urbarjev zdaj hrani Arhiv Republike Slovenije. Ohranil se je resda urbar novomeškega kapitlja iz leta 1525, toda v njem ni navedb, ki bi se nanašale na dohodke šentruperske župnije. Glavnino dohodkov zemljiških gospodstev so sicer predstavljale podložniške dajatve v denarju in, kot rečemo, v na-

Dunajski škof Jurij Slatkonja (Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Jurij_Slatkonja)

ravi. Po urbarju kapitlja Novo mesto iz leta 1658, ki je prav tako shranjen v Arhivu Republike Slovenije, je imela župnija Šentrupert 28 hub in 38 kajž, napoved tako imenovanega imenjskega davka župnije pa je znašala 40 funtov. To je bilo skoraj trikrat več, kot je znašala v istem urbarju navedena napoved za kapiteljsko župnijo Mirna ►

Grb novomeškega prošta Jurija Slatkonje (foto: Jože Uhan)

Peč ali za kapiteljsko župnijo Poljane oziroma Stari trg ob Kolpi. Glede na podatke o imenjskih rentah župnij v imenjskih knjigah iz 17. stoletja je bila župnija Šentrupert po dohodkih verjetno nekje na sredini.

Letos spomladi je minilo 500 let od Slatkonjeve smrti, Stolni kapitelj Novo mesto in Stolni kapitelj Ljubljana sta izdala lično brošuro o Slatkonji. So v načrtu še kakšni dogodki?

Z vidika vsebine je vsekakor pomemben enodnevni simpozij na Slovenski matici v Ljubljani 15. septembra letos. Na njem so bili predstavljeni podat-

ki, ki jih v literaturi o Slatkonji še ni. Sama sem, denimo, v omenjeni brošuri še zelo previdno pisala o Slatkonjevem krajevnem izvoru, moje zadnje raziskave pa ne dopuščajo nobenega pomisleka več: Slatkonja je bil rojen Ljubljčan. Dva starejša Slatkonjeva sorodnika – s priimkom Slakonja – sta namreč v Ljubljani izpričana že v prvi polovici 15. stoletja. Več o novih spoznanjih s simpozija si bodo vaši bralci lahko prebrali v zborniku, ki naj bi izšel prihodnje leto.

Doc. dr. Lilijana Žnidaršič Golc, najlepša hvala za zelo zanimiv pogovor.

Šentruperčani so Jurija Slatkonjo že pred leti uvrstili v Rastočo knjigo Občine Šentrupert in se s tem poklonili odličnosti njegovega dela in življenja. Nedvomno pa bi spomin na tega »velikega Kranjca«, »ustanovnega očeta« predhodnice znamenitega zbora Dunajskih pojočih dečkov, veljalo ohranjati tudi drugače, bolj aktivno ... mogoče kar z vsakoletnim praznikom petja na dan Slatkonjeve smrti, 26. aprila, saj se v Šentrupertu že od nekdaj lepo poje. To bi bil lahko nov izziv za organizatorje šentruperskih glasbenih dogodkov.

pogovarjal se je Jože Uhan
joze.uhan@telemach.net

Dunajski dečki pred dunajsko dvorno glasbeno kapelo leta 2007, foto: Miha Uhan

Recepti iz Šentruperta Jesenske jedi iz sadja in vina

Sadna drevesa in povečini tudi trta so bila obvezen del kmetije v Šentrupertu in njegovi okolici od konca 19. stoletja do druge polovice 20. stoletja. Večino sadja so pojedli kar sproti, debele plodove so shranili za ozimnico. Iz sadja so delali tudi razne shranke za čez zimo, pijačo, kis in žganje. Največ pijače za vsakodnevno rabo so naredili ravno iz jabolk.

Jabučenk, tudi jabunčenk ali jabčk (jabolčnik) je bila vsakodnevna pijača zlasti tam, kjer niso imeli vinogradov, pripravljali pa so ga že konec avgusta. Jabolka so zmleli, nekateri pa kar stolkli z lesenim kicem (batom), če niso imeli ročnih malnov (mlinov) za mletje jabolok. Takemu jabolčniku so rekli toukouc, toucin, tolčenc ali pa bunkovc in je nastal s tolčenjem zrelih jabolok v lesenih kadeh. Lahko je bil narejen tudi iz hrušk, prešali so

moštnece in jakopovke; jakopovc so pili že za pobiranje krompirja. Ponekod pa so poznali vinsko mušnico, to je bila pijača iz hrušk, imenovanih vinska mušnica ali vinska moštница. Pozneje so tolčenje sadja zamenjali mlini za sadje. Navadno so s prešanjem začeli šele po 10. oktobru. Ker je bilo običajno še toplo, ko so to delali, je prešanelec kmalu zavrel in je bil zelo zaželen pijača po poletnih dneh. Pili so ga tudi otroci, ki pa so imeli najraje

takoj sprešanega, ko je bil še sladek. Jabolčnik so ponekod tudi prodajali.

Iz sadja so kuhali tudi jedi, ki so danes že skoraj pozabljene, kot na primer češpljevc (češpljevec) ali jabučenk (jabolčnik). Češpljevc je močnik, kuhan na kuhanih svežih češpljah. Jeseni in dokler so bila jabolka, pa je bil na jedilniku jabučenk - jed iz kuhanih jabolok, v katera so uskali močnik. Za moč, tudi porodnic, so kuhali šato in trojed, jedi z vinom.

Češpljevc (češpljevec)

SESTAVINE:

sveže češplje, voda, moka, sol, mleko, domača smetana.

PRIPRAVA:

Sveže češplje skuhamo. Iz moke in malo kompota (vode, v kateri so se kuhale češplje) naredimo sukaje oziroma močnik, ki ga usukamo v vrele kuhane češplje. Kuhamo približno 20 minut, da se močnik skuha. Zabelimo z malo mleka in domače smetane.

Jabučenk (jabolčnik)

SESTAVINE:

kisla jabolka, voda, moka, jajce, sol, ocvirkova mast, domača sladka ali kisla smetana.

PRIPRAVA:

V vodi skuhamo olupljena in na štiri krlje razrezana jabolka kot za kompot. Iz moke in jajca naredimo sukaje oziroma močnik. Ko so jabolka mehka, zakuhamo močnik in vse skupaj kuhamo še približno 15 minut. Posebej naredimo zabelo: segrejemo ocvirkovo mast s smetano in vse skupaj vmešamo v jed. Poleg jabolčnika ponudimo zmečkan krompir.

Šato, tudi vinski šodo, vinska pena

SESTAVINE:

1 jajce, 1 žlica sladkorja, 1 dcl vina.

PRIPRAVA:

V posodi nad vodno paro z metlico mešamo jajce in eno žlico sladkorja. Počasi dolivamo vino in mešamo tako dolgo, da dobimo dvojno količino penaste in hkrati tople omake. Napitek daje moč.

Trojed, tudi vinski trijed

SESTAVINE:

kruh iz boljšega testa, rdeče vino, sladkor.

PRIPRAVA:

Kose kruha iz boljšega testa prelijemo s kuhanim rdečim vinom, ki smo mu dodali sladkor. Trojed je lahko samostojna jed ali pa ga ponudimo kot prilogo mesu.

Mojca Ramovš

Delno povzeto po Mama kašo kuhala: Kulinarčna dediščina v šentruperski dolini. Etno družabno društvo, Draga pri Šentrupertu 2013.

Jesenski pozdrav iz Krajevne knjižnice Šentrupert

Ob vstopu v jesen naj najprej naštejemo nekaj dogodkov in dejavnosti, ki so se v Krajevni knjižnici Šentrupert zvrstili v prvi polovici letošnjega leta. Aprila smo prisluhnili društvu Gaia in njihovem predavanju o spomladanskih opravilih v vrtu. Zaključili smo z lanskimi Bralnimi potepanji, Jurčkovim nahrbtnikom in urami pravljic ter za sodelujoče pripravili prireditve s podelitvijo nagrad.

Junija smo za naše male bralce pripravili poletne bralne izzive Vesolje bralnih izzivov, za odrasle pa Poletni bralni izziv, ki smo ju zaključili v začetku septembra.

Tudi jeseni bodo naši obiskovalci deležni bralnih dejavnosti in zanimivih prireditev. Že 21. septembra začnemo z Urami pravljic v Šentrupertu, v začetku oktobra pa tudi z novo sezono Bralnih potepanj in Jurčkovim nahrbtnikom. Za vas pripravljamo še nekaj zanimivih dejavnosti in dogodkov, zato spremljajte našo spletno stran <https://www.tre.sik.si/> in naša družabna omrežja Facebook, Instagram in YouTube.

Da boste o vseh dogodkih pravočasno obveščeni, se prijavite na naše novice: <https://www.tre.sik.si/prijavite-se-na-novice/>

Vabljeni k obisku naše knjigobežnice v Deželi kozolcev, v kateri lahko najdete knjige zase in vanjo prinesete knjige, ki jih ne potrebujete več in bi bile zanimive za koga drugega.

Seveda pa ste vedno prisrčno dobrodošli v Krajevni knjižnici Šentrupert vsak ponedeljek dopoldne in sredo popoldne.

Patricija Tratar,
Knjižnica Pavla Golie Trebnje

Novo šolsko leto, novi izzivi

Jesen že počasi trka na naša vrata in oznanja, da smo zakorakali v novo šolsko leto. Kakšno bo, bo pokazal čas. Septembra in oktobra potekajo vpisi v srednješolske programe s področja ekonomije, trgovine, gostinstva in predšolske vzgoje.

4. oktobra 2022 ob 9. uri pa bomo zakorakali v novo študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje Trebnje (UTŽO). Otvoritev bo tokrat v Kulturnem domu Trebnje. Tako se bomo od oktobra srečevali na torkovih predavanjih in krožkih, tudi v Šentrupertu.

Tudi za novo šolsko leto smo pripravili zanimive programe za vse generacije – tako za otroke, mladino, zaposlene, upokojece ... Imamo tečaje tujih jezikov, računalniške tečaje, programe za osebno rast, tečaje ročnih spretnosti ... Vas zanima?

Pokličite v Svetovalno središče CIK Trebnje na 07 34 82 108 ali 031 745 575 in z veseljem vam bomo svetovali. Informiranje in svetovanje sta brezplačna, saj ju sofinancirata Evropski socialni sklad in Republika Slovenija.

foto: FotoEving

Več o programih lahko preberete na naši spletni strani www.ciktrebnje.si ali nas spremljajte na CIK Facebook strani.

Tanja Vrčkovnik

Na Malem likovnem taboru tudi Šentruperčanke

Mali tabor ustvarjalcev osnovnih in podružničnih šol Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki ga pripravlja trebanjska izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD), je bil letos že 23. Potem ko se je zadnji dve leti zaradi epidemičnih razmer preselil na svetovni splet, so se mladi likovniki in likovnice tokrat spet srečali v živo.

Tako kot doslej so se udeleženci in udeleženke pred ustvarjanjem zbrali v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje, kjer so spoznali ustvarjalce na 55. Mednarodnem taboru likovnih samorastnikov, slikarsko srečanje pa so osnovnošolci nadaljevali na Debenci pri Mirni, kjer so poskali različne koticke za ustvarjanje.

Letos je na t. i. Malem likovnem taboru sodelovalo 45 učencev druge in tretje triade s 13 osnovnih in podružničnih šol. Nad njihovim ustvarjanjem na temo svobode je bdela nova mentorica tabora, priznana trebanjska ilustratorka Marta Bartolj. Taboru so se pridružile tudi mlade likovnice z OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert z mentorico Natašo Himmelreich.

Vsi sodelujoči so prejeli priznanja za sodelovanje, ustvarjena dela pa so na ogled v virtualni razstavi, ki je objavljene

na na YouTube kanalu JSKD OI Trebnje. Mali likovni tabor, ki že več kot dve desetletji bogati utrip Mirnske in Teme-niške doline, omogočajo občine Mirna, Mokronog-Trebel-no, Šentrupert in Trebnje ter Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

Joži Sinur, JSKD OI Trebnje
foto: Alenka Stražišar Lamovšek

Galerijska paleta

55. Mednarodni tabor likovnih samorastnikov Trebnje se je zaključil 18. junija 2022, ko je bil okronan prejemnik nagrade žirije - kubanski umetnik Ramon Rodriguez Fernandez –

Ramon Rodriguez Fernandez, prejemnik nagrade žirije na 55. Mednarodnem taboru, foto: Eving.

Manglar, ki je žirijo prepričal s kompozicijsko in tehnično dovršenostjo dela ter večne aktualnosti tem, ki se jim posveča. Nagrado prijateljev Galerije likovnih samorastnikov Trebnje je za delo Prihajamo na morje prejela Svetlana Miladić.

Na 55. Taboru so sodelovali Đurđica Balog (Hrvaška), Iago Barbieri (Italija), Natalia Berezina (Slovenija), Odile Bron (Francija), Stanka Golob (Slovenija), Amadeo Marchetti (Italija),

Svetlana Miladić (Srbija), Alexia Molino (Italija), Ramon Rodriguez Fernandez (Kuba) in Pawel Widera (Poljska). V galeriji so ustvarjali pet dni.

Po zaključku Tabora se je veselje v galeriji nadaljevalo do polnoči, saj je Glasbena šola Trebnje ob Poletni muzejski noči pripravila tri koncerte, na katerih so se ob zaključku šolskega leta predstavili izjemni učenci Glasbene šole Trebnje.

Vse do 9. oktobra je v galeriji na ogled razstava kiparja in pedagoga Jožeta Volariča, 20. oktobra pa prihaja razstava enega najsijajnejših slovenskih akvarelistov Roberta Hlavatya.

Tanja Vrčkovnik

Dnevni center Doma starejših občanov Trebnje

V Domu starejših občanov Trebnje se pripravljamo na odprtje dnevnega centra, ki ga načrtujemo za 11. novembra 2022. Gradbeno obrtniška dela na objektu in notranja oprema so zaključeni. Naložbo sofinancira Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Dnevni center je lociran na jugovzhodni strani doma kot samostojna pritlična stavba s pohodno zeleno streho. Njegovo središče je velik večnamenski osrednji prostor, v okviru katerega so urejeni tematski kotički (bralni, računalniški, klubski, kuhinjski). Nanj je neposredno navezan prostor za počitek. Prostori centra obsegajo še ločene sanitarije. Osrednji prostor je na zahodni strani zastekljen z veliko panoramsko stekleno steno in neposredno povezan z novo zunanjo teraso.

Nova enota dnevnega centra bo dnevno sprejela 12 uporabnikov. Dnevno varstvo bo namenjeno posameznikom, ki še ne potrebujejo celodnevne stacionarne oskrbe in si želijo oziroma potrebujejo pomoč ali organizirano obliko bivanja le za določeno število ur dnevno. Osnovni kriterij za vključitev oseb v dnevno varstvo za razliko od celodnevnega varstva je, da se uporabniki dnevno vračajo domov.

Ciljna skupina so osebe, starejše od 65 let, ki zaradi starosti ali drugih razlogov, ki spremljajo starost, niso sposobne za popolnoma samostojno življenje in potrebujejo manjši obseg neposredne osebne pomoči, osebe z zmer-

nimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki potrebujejo večji obseg neposredne osebne pomoči, osebe z najzahtevnejšimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki v celoti potrebujejo neposredno osebno pomoč, osebe z zahtevnejšimi dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki zaradi starostne demence ali sorodnih stanj potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč.

Dnevni center bo nudil tudi programe za aktivno preživljanje časa, sprostitevne delavnice, redne gibalne aktivnosti, aktivnosti vseživljenjskega učenja, priložnosti aktivnosti, kulturo in umetnost. Omogočal bo, da s pomočjo dnevnih aktivnosti v dnevnem centru starejši čim dlje ostanejo v domačem okolju, vendar vpeti v druženje z drugimi ljudmi.

Vse zainteresirane, ki bi si želeli vključiti v dnevno varstvo, prijazno vabimo, da nas obiščete ali nas kontaktirate telefonsko 041 400 739, 07/34 62 194, 07/34 62 195 (socialna služba) ali pišete na info@dso-trebnje.si.

Petra Kušar Stojakovič, direktorica DSO Trebnje
Foto: DSO Trebnje

»Gremo v šolo«

Ne glede na to, ali so otroci komaj čakali, da se poletne počitnice končajo, ali so si želeli, da bi trajale dlje časa, so spet nazaj v šolskih klopeh. Za nekatere je to razlog za veselje, za mnoge pa stres. Podobno velja za njihove starše.

Tesnoba

Simptomi tesnobe pri otrocih:

- izogibanje aktivnostim v šoli ali izven nje,
- oklepanje staršev,
- nemirnost,
- bolečine v trebuhu,
- pogosti glavoboli,
- težave s spanjem,
- spremembe pri prehranjevanju,
- izražanje negativnih misli ali skrbi,
- hitra jeza ali razburjenje,
- nepojasnen jok ali
- težave s koncentracijo.

Kaj lahko storimo starši?

Ključno je, da otroku, ko doživlja stres in občutke tesnobe, prisluhnemo in damo prostor in čas, da izrazi svoje občutke, brez obsojanja. Včasih zadošča že, da otrok ve, da nekdo razume, kaj doživlja. Če pa potrebuje več pomoči, jo je treba poiskati. Pravočasna pomoč je ključna, da ne pride do slabšega šolskega uspeha, težav pri vzpostavljanju prijateljstev in drugih elementih otrokovega življenja, tudi izven šole.

Če otrok čuti tesnobo večer pred poukom, mu starši lahko pomagamo pri pripravi šolskega nahrbtnika in izbiri oblačil že dan prej. Tako se naslednji dan izognemo hitenju.

Pri spoprijemanju z anksioznostjo pomaga, če smo pozorni na zdrave življenjske navade: zdrava prehrana, kakovosten spanec in zadostna telesna vadba.

Starši pa moramo biti pozorni tudi na svoja občutja. Bolj ko smo mirni in otroku predstavimo šolo kot nekaj pozitivnega, lažji prehod je omogočen otroku.

Kam po pomoč?

Ko bolečine v trebuhu ali glavoboli oziroma vsi ostali razlogi, ki jih otrok navede, da ne bi šel v šolo, prerastejo v vzorce, govorimo o odklanjanju šole. Starši pomoč lahko poiščemo pri svojih bližnjih (družina ali prijatelji), ki jim zaupamo, pri podpornih skupinah, društvih, svetovalnih ali strokovnih službah.

Viri za prvo pomoč v stiski in mreža virov pomoči so na voljo na spletni strani Programa MIRA na zavihku Kam po pomoč.

Telefoni za pomoč v stiski:

- **Klic v duševni stiski 01 520 99 00** (vsak dan med 19. in 7. uro zjutraj).
- **Zaupna telefona Samarijan in Sopotnik 116 123** (24ur/ dan, vsak dan). Klic je brezplačen.
- **TOM telefon za otroke in mladostnike 116 111** (vsak dan med 12. in 20. uro). Klic je brezplačen.

Po NIJZ povzela P. K. L.

OTROŠKE USTVARJALNE DELAVNICE

V DEŽELI KOZOLCEV

**24. sep
2022**
med 9.00
in 12.00

LESENA VOZILA

Izvajalec: Jasmina Fink
Primeri: za 3., 4. in 5. razred OŠ
Preko zgodbe bomo odpotovali po Evropi ter skozi igro prepoznavali lego evropskih držav. Prevozna sredstva za pot bomo izdelali ročno. Na poti bomo namreč potrebovali kopno, vodno in zračno plovilo. Narejene lesene izdelke bomo tudi poljubno pobarvali in polepili. Najpogumnejši se bodo preizkusili v hitrostnem tekmovanju z izdelanim prevoznim sredstvom. Med sušenjem naših izdelkov pa se bomo igrali igro Zemljo krast.

**29. okt
2022**
med 14.00
in 17.00

NOČ ČAROVNIC

Izvajalec: Dežela kozolcev, Ščepet Vanje
Noč čarovnic je praznik, ki ga predvsem v Zahodnem svetu obeležujejo v noči iz 31. oktobra na 1. november. Značilno za to strašno noč je izrezovanje buč, v katere se vstavi sveča, kot tudi sladkarije in strašljivi prigrizki ter dekoracija s strašljivo tematiko. Na delavnici bomo izrezovali buče, izdelovali lanterne ter pekli sladke dobrote.

**26. nov
2022**
med 9.00
in 12.00

IZDELAVA BOŽIČNIH VOŠČILNIC IN OKRASKOV

Izvajalec: Nina Kolar
Na ustvarjalni delavnici bomo izdelovali božične voščilnice in okraske iz različnih, tudi odpadnih materialov. Voščilnice in okraske bomo okrasili s pomočjo barvic, kolaž in decoupage papirja, bleščic, akrilnih barv in lepila. Tako nastali izdelki bodo razveselili obdarovane osebe in okrasili domovanja v duhu praznikov.

Udeležba je brezplačna.
Obvezne prijave na info@dezelakozolcev.si
oz. preko telefona 040 256 737.

Šentrupert

Glasilo Občine Šentrupert – Leto: XXIV./3, jesen 2022 – USTANOVITELJICA: Občina Šentrupert, zanjo Andrej Martin Kostelec – UREDNIŠKI ODBOR: Petra Krnc Laznik, urednica, člani: Janja Jerovšek, Mateja Leban, Primož Primec, Mojca Ramovš, Jakob Trček, dr. Jože Uhan – Avtor naslovne fotografije je Franc Pepelnak – GRAFIČNA PRIPRAVA in TISK: Piktogram d. o. o., Dobrova – Glasilo izhaja štirikrat letno - Naklada: 1100 izvodov – Glasilo je za občane Občine Šentrupert brezplačno.

Prispevke za zimsko številko časopisa pošljite do četrtega, 1. decembra 2022, na e-naslov glasilo@sentrupert.si. Priporočena dolžina je 1500 znakov s presledki vred. Fotografijo dodajte posebej, ne prilepljeno v word, ampak kot priponko vsaj velikosti 1024x***. Pripišite avtorja prispevka in fotografije. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja in lektoriranja besedil. Anonimnih in ne več aktualnih prispevkov ne bomo objavili. V glasilo objavljeni prispevki izražajo stališče avtorja in ne uredništva.